

A tartalomból

1-7. oldal
Az aszály a Körösök vidékét sem kímélte

8. oldal
Várhatóan rekordot dönt az idei év a mezőgazdasági vízszolgáltatásban

9-10. oldal
Kisvízi beutazás a Hortobágy-Berettyón

10-11. oldal
Ágazati Közbeszerzési Konferencián jártunk

11. oldal
Informatikai és hírközlési szakemberek találkozója

12. oldal
Vízminőségi mérőgyakorlat a Velencei-tónál

13. oldal
Vízrajzosok találkozója Miskolctapolcán

13-14. oldal
Javában folyik az energetikai korszerűsítés igazgatóságunknál

14-15. oldal
Arad-Csanádi öntözőrendszer

17-19. oldal
Román-magyar őszi védműszemle

20-21. oldal
Tanulunk

21-22. oldal
Személyügyi híreink

22-24. oldal
VÍZTÜKÖR

24-26. oldal
Újabb értéktári anyagokat készít elő a Baráti Kör

26-27. oldal
Sportosan telt a Nemzetközi Duna Nap

27-29. oldal
Rekordszámú alkotó kiállítóházunkban

29-31. oldal
Hidrometeorológia

31-32. oldal
Hidrológia

Az aszály a Körösök vidékét sem kímélte

Súlyos aszályhelyzet a Körösök vidékén

Az aszály kialakulásának hidrometeorológiai előzményei működési területünkön

A 2022-es rendkívüli aszályhelyzet kialakulásának elemzéséhez egészen 2021-ig kell visszatekintenünk. A Körös vidéken már 2021-ben jelentős csapadékhiány alakult ki. A 2021. naptári évben a KÖVIZIG területén átlagosan 426 mm hullott, amely a sokéves 577,6 mm átlaghoz képest **-151,6 mm** eltérést mutat.

2022-ben folytatódott a csapadékhiányos időszak, április kivételével a havi összegek rendszerint jelentősen elmaradtak az előző 20 év átlagos havi összegeihez képest.

A folyamatos csapadékhiányos időszak - 2022. augusztus 31-ét bezárólag - területi átlagban a KÖVIZIG területén a sokéves átlaghoz képest **-212,4 mm** halmozott eltérést eredményezett.

Amennyiben ehhez az értékhez hozzávesszük, hogy 2021-ben -151,6 mm volt a halmozott eltérés a területi átlagok tekintetében, akkor megállapítható, hogy 2022. augusztus 31-én a

halmozott csapadékhiány területi átlagban elérte a **-364 mm-t**.

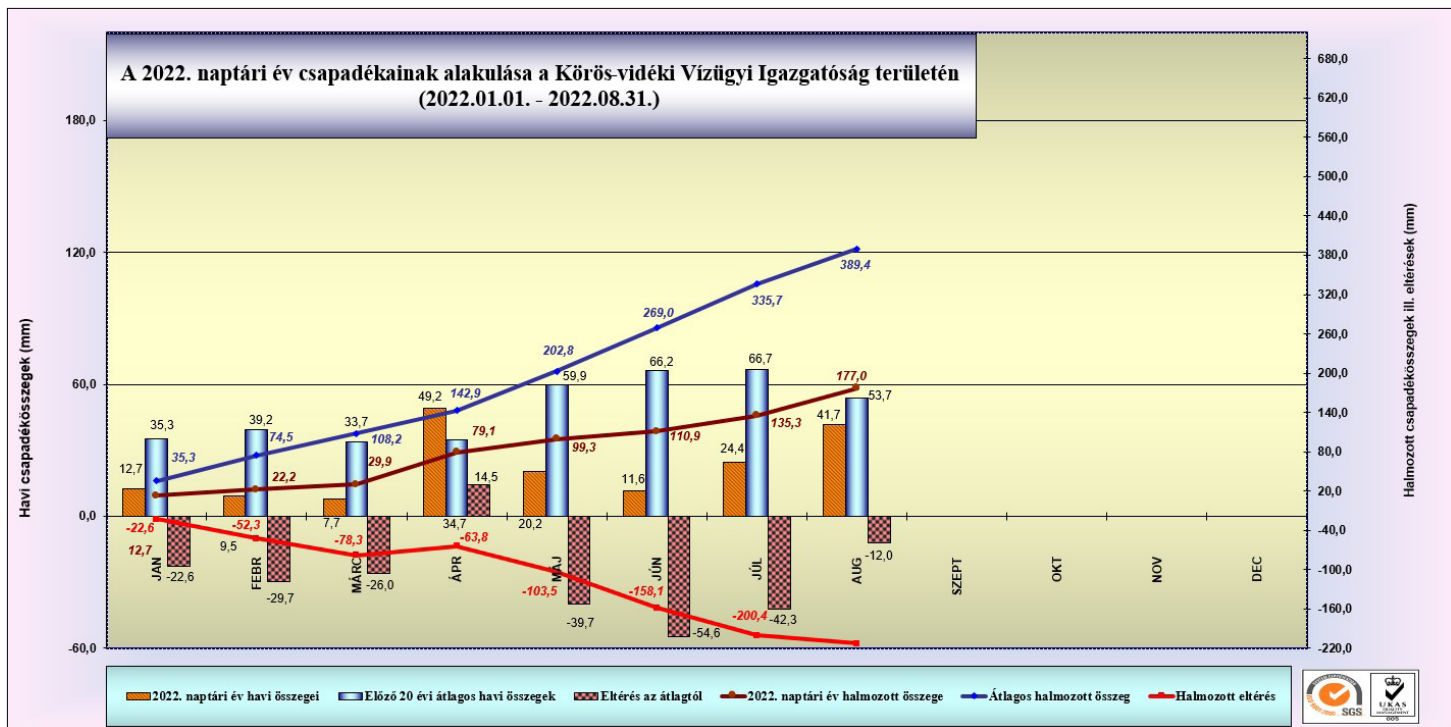
2022. első három hónapjában - januárt leszámítva - még a 10 mm-t sem érte el a lehullott csapadék területi átlaga, az áprilisi csapadékosabb időjárásnak köszönhetően enyhült kissé a csapadékhiány, azonban az év további részében a jelentősen átlag alatti eső következtében egyre súlyosabb aszály alakult ki.

További érdekesség, hogy a korábbi évekkel ellentétben, az alapvetően alacsony csapadékösszegek mellett, lokális jelleggel sem alakult ki olyan csapadéktevékenység, amely legalább helyi szinten enyhíthette volna a helyzetet. 2022 során 3 olyan hosszabb periódus (1-2 hét) is megfigyelhető, hogy az igazgatóság területén üzemelő hidrometeorológiai állomáshálózat egyik állomásán sem mértünk csapadékot.

Az aszály kialakulásának hidrometeorológiai előzményei a Körösök hegyvidéki vízgyűjtőterületén

A Körösök vidékén kialakult vízhiányos

Folytatás a 2. oldalon →

A 2022. év csapadékainak alakulása a KÖVIZIG területén

időszakban a Körösök hegyvidéki vízgyűjtőjét is elkerülték a jelentősebb lefolyást okozó csapadékok. Az észlelt adatokból egyértelműen látható, hogy a hegyvidéki területeken is igen kevés csapadék hullott. A KÖVIZIG a Körösök hegyvidéki vízgyűjtőjén hulló csapadék mennyiségével kapcsolatosan 7 állomásról kap hivatalos adatokat. Önmagában a 7 állomás adatai kevesek ahhoz, hogy a Körösök hegyvidékén lehullott mennyiségről átfogó képet kaphassunk, azonban jól szemlélteti, hogy ezeken a területeken is jóval kevesebb csapadék hullott, mint amit a korábbi években tapasztalhattunk. Június hónapról megállapítható,

hogy mind a 7 állomás esetében a 10 éves átlaghoz képest jelentősen kevesebb csapadékot mértek, amely területi átlaga -57 mm, a korábbi 10 év átlagához képest. Júliusban tovább folytatódott a csapadékszegény időszak a Körösök hegyvidéki vízgyűjtőjén. Vaskohsziklás (Stej) állomás kivételével mindegyik állomáson szintén negatív eltérést figyelhetünk meg a 10 éves átlaghoz képest. A vizsgált csapadékmérő állomások tekintetében az elmúlt évek mérési adatai alapján elmondható, hogy augusztus hónapban hullik jellemzően a legkevesebb eső a Körösök hegyvidéki vízgyűjtőjén. 2022 augusztusában - a

Biharfüredi állomást leszámítva - mindegyik állomáson több csapadék hullott, mint a 10 éves átlag. Augusztus első hetében még nem esett eső ezeken a területeken, de azt követően több hullásban érkezett a csapadék a vizsgált területre, de nem olyan mennyiségben, hogy jelentősen megnövekedett volna a Körösök vízhozama, de ahhoz elegendő volt, hogy valamelyest stabilizálja vízrendszeinket.

Léghőmérsékleti viszonyok a KÖVIZIG területén

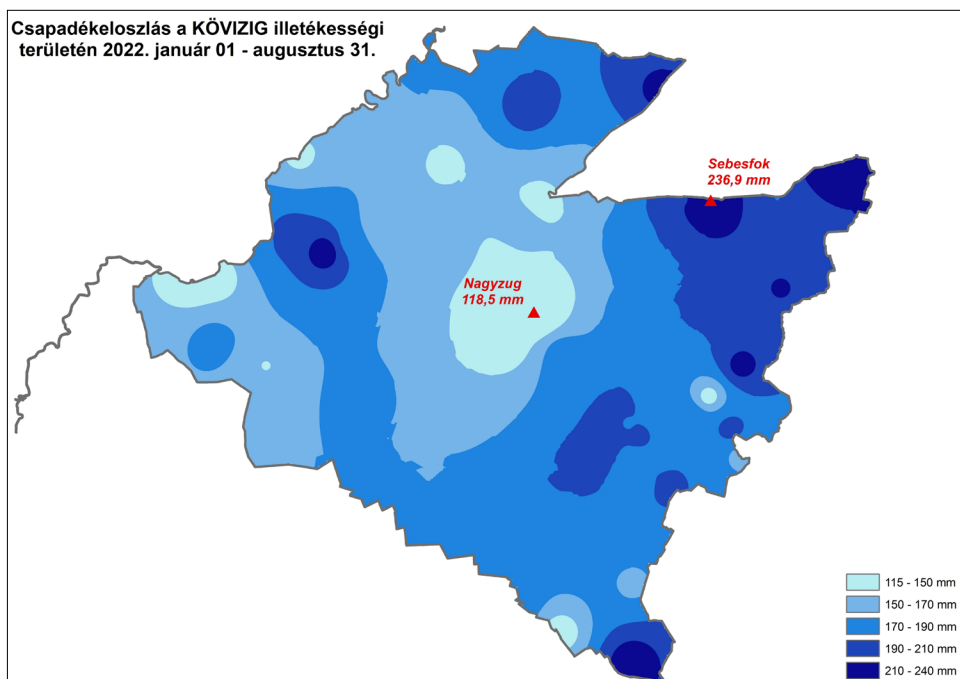
2022. év nyári hónapjaiban az átlaghőmérséklet magasabb volt a sokévinél, amely szintén hozzájárult a súlyos aszály kialakulásához. Rendkívül sok volt a hőség és a forró napok száma az igazgatóság területén. Az Elek állomáson mért adatok alapján 2022. június 1 – augusztus 31. között 58 hőség-, és 14 forró napot számoltunk.

Vízállás idősorok, duzzasztási időszak, legalacsonyabb vízálások

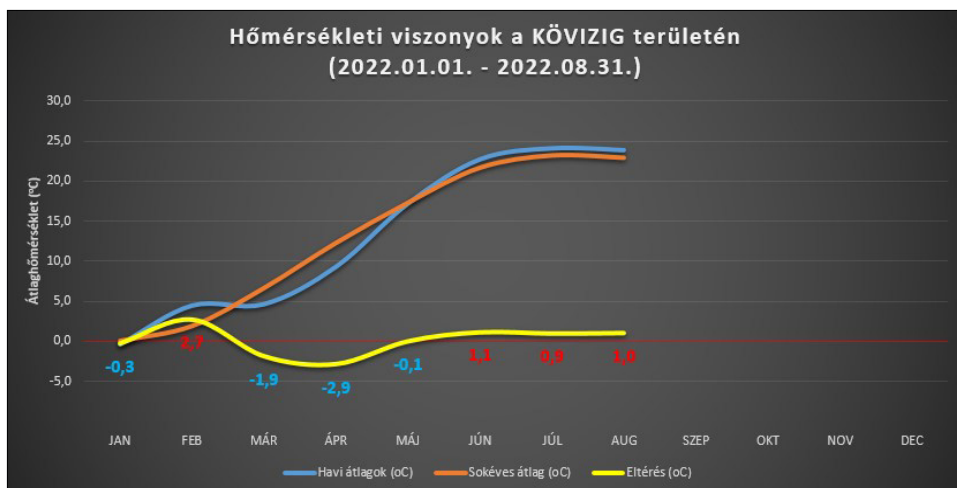
A Hármas-Körösön a Békésszentandrás duzzasztó esetében 2022. március 3-tól kezdődően a +485 cm-es duzzasztási szintet tartottunk.

A Békési duzzasztónál szintén március hónapban, az öntözési idő kezdetére +460 cm-es duzzasztási szintet állítottunk be, amely duzzasztást az április 29-én levonuló kisebb árhullám kö-

Folytatás a 3. oldalon →

Csapadékeloszlás a KÖVIZIG területén 2022.01.01. - 2022.08.31.

3. ábra: Hőmérsékleti viszonyok a KÖVIZIG területén

vetkeztében meg kellett szüntetni. Május elején visszaállítottuk a +460 cm-t, amelyet a vízhiányos állapot következtében június 15-én +480 cm-re emeltünk, egészen az aszályos periódus végéig.

A Körösladányi duzzasztónál is március elején indult meg a duzzasztás, amely március 28-án érte el a +290 cm-t. Az április végén érkező kisebb árhullám miatt itt is meg kellett szüntetni a duzzasztást, majd a vízhiányos időszak következtében június 21-én +310 cm-re, majd július 13-án +320 cm-re emeltük, egészen a vízhiányos periódus végéig.

A KÖVIZIG területén lévő folyókon található vízmérceállomásoknál, döntő többségben a duzzasztók üzemelése miatt új LKV szintek kialakulására nem lehetett számítani a vízhiányos időszakban.

A Sebes-Körös esetében a Körösszakáli és az Újirázi állomásoknál már nem érzékelhető a Körösladányi duzzasztó hatása, emiatt Körösszakál állomásnál 2022. július

hónapban a vízállás folyamatosan csökkentő tendenciát mutatott, amelynek következtében, a hónap vége felé a vízállás megközelítette

A Békésszentandrás duzzasztónál +485 cm-es duzzasztási szintet tartottunk

a korábbi 2017. július 14-én mért -209 cm-es LKV szintet, majd 2022. július 27-én, az állomáson új -212 cm-es LKV szintet regisztráltunk.

A Sebes-Körösön Körösszakál alatt

lévő Újiráz állomáson is megdőlt a korábban megfigyelt 2012. december 3-án mért -108 cm LKV szint. 2022. július 28-án új, -111 cm-es LKV szint alakult ki.

A Hármaskörösön Békésszentandrás duzzasztó alsó állomáson 1982. december 4-én -200 cm volt az LKV szint, amely negatív rekordot a folyó vízállása 2022. július hónap második felében megközelítette, majd július 22-én el is érte, annak következtében, hogy a vízigények kielégítése miatt a Békésszentandrás duzzasztón és vízerőtelepen nem történt vízátbocsátás az alvízre. Ezt követően nem állt meg a folyó vízszintcsökkenése ezen állomáson, így július 24-én -201 cm-es új LKV szintet regisztráltunk. Az új LKV elérését

követően sem állt meg a vízszint csökkenése, így július hónapban további újabb és újabb negatív rekordot döntöttünk a Békésszentandrás duzzasztó alsó állomásán. Az új LKV szintet végül július 30-án 18.00 órakor állította be a folyó, -213 cm-rel.

Vízhozammérések, eredmények kiértékelése, vízforgalmi ábra

2022. július 5-től kezdődően 2022. augusztus 31-ig bezárólag a KÖVIZIG területén lévő vízfolyásokon az öntözőrendszereink, zavartalan üzemeltetésének-, illetve a vízrendszerek ökológiai vízbiztosításának érdekében 785 db vízhozammérést végeztünk. A 785 vízhozammérésből 701 db mérést a KÖVIZIG, míg 84 mérést a DEDUVIZIG munkatársai végeztek el. A Körösökön tapasztalható jelentős vízhozamcsökkenés az

LKV a Békésszentandrás duzzasztó alsó állomásán

Folytatás a 4. oldalon →

A Gyulai duzzasztó alig mérhető vízhozammal

összes öntözőrendszerre, de különösen a Békési duzzasztó feletti bögében lévő rendszerekre volt a leginkább negatív hatással, így az elvégzett vízhozammérések jelentős része ezen rendszereket érintette.

Általánosságban elmondható, hogy a nyári időszakban a Körösök közül a Fehér-Körös rendelkezik a legalacsonyabb vízhozamokkal. A Fehér-Körös vízkészletére épülő ökológiai- és öntözőrendszerek védelme, kiszolgálása nagy odafigyelést igényelt, amelynek következtében a vízhiányos periódusban szinte napi rendszerességgel végeztünk vízhozamméréseket jú-

lius 11-től kezdődően.

A Fehér-Köröst érintően két vízhozammérési szelvényben végeztük a méréseket a Gyulavári közúti hídnál, illetve a Gyulai közúti hídnál. A Fehér-Körösből lehetséges az Élővíz-csatorna vízpótlása, ezért az Élővíz-csatorna tápszilipnél szintén folyamatos volt a vízhozammérés.

A Gyulai híd állomásnál a Fehér-Körös sokévi június-július-augusztus minimum vízhozam átlaga 3,78 m³/s. A vízhozammérések megkezdésekor ezen érték alatti vízhozamokat mértünk, már július elején a megszokottnál lényegesen alacsonyabb vízhozam érkezett a folyón. A Gyulavári híd szelvényénél végzett vízhozammérések is folyamatos csökkenő tendenciát mutattak egészen július 29-ig, amikor a vízhozamok közül a legalacsonyabb 0,65 m³/s értéket mértük. Ekkor a hegyvidéki vízgyűjtőn lehulló kisebb csapadék hatására emelkedni kezdett a folyó vízhozama, de pár nap alatt az előző nagyon alacsony tartományba esett vissza (~1 m³/s). A Fehér-Körös vízhozamában augusztus 11-től kezdődően enyhén emelkedő tendencia kezdődött meg - a vízgyűjtőre érkező csapadékok hatására - a vízhozam egyre inkább megközelítette, olykor meg is haladta az elmúlt 20 év június-július-augusztus minimum vízhozam átlagát.

A Fekete-Körösön, illetve a vízhozamára épülő öntözőrendszere-

ken szintén július hónapban kezdődtek meg napi rendszerességgű vízhozammérések. A Fekete-Körösön Sarkad-Malomfok és Remete mérési szelvényeknél végeztük a méréseket, illetve a Bárkás-csatornába kivezetett víz mennyiségét mértük rendszeresen a Sitkai zsilipnél. Sarkad-Malomfok állomás esetében az elmúlt 20 év június-július-augusztus minimum vízhozam átlaga 6,06 m³/s. A mérések kezdetekor ezen érték felé sem érte el a folyó vízhozama, amely folyamatosan csökkent július 24-ig, amikor a legkisebb érték 0,881 m³/s volt. Ezt követően kismértékű vízhozamnövekedést figyeltünk meg július 31-ig, amely napot követően a hegyvidéki csapadéknak köszönhetően még az átlagos érték fölé is emelkedett a folyó vízhozama. Tartós csapadék azonban nem volt, így a vízhozam ismét lecsökkent a 3 m³/s körüli tartományba, amely augusztus végén kezdett el ismét emelkedni.

A Kettős-Körösön Békés állomásnál is végeztünk vízhozamméréseket, azonban sok esetben a nullát közelítette a folyó vízhozama, előfordult, hogy a Békési duzzasztónál nem volt vízátbukás. Ezen állomáson az elmúlt 20 év június-július-augusztus minimum vízhozam átlaga 7,75 m³/s. Július elejétől kezdődően egészen augusztus végéig ezt az átlagos értéket egyszer sem érte el a folyó vízhozama, sőt az esetek döntő többségében még 2 m³/s sem volt.

Mivel a Körösök saját vízhozama nem elegendő a jelentkező vízigények kielégítésére, így öntözőrendszereink üzemeltetése a TIKEVIR rendszernek köszönhetően a Tisza vízrendszeréből átvezetett vízből lehetséges. A Kettős-Körös vízkészletére két nagyobb öntözőrendszer támaszkodik (NK-XIV, Boldishát) 9,1 m³/s névleges, kb. 7 m³/s tényleges maximális vízkivételi kapacitással. Június-július hónapokban ritkán fordul elő, hogy ezen vízigényeket a Kettős-Körös vízkészlete ne tudná kielégíteni. Augusztusban-szeptemberben, amikor jellemzően alacsonyabb vízhozamokkal kalkulálhatunk, már a vízigények is alacsonyabbak. A Körösökön kialakult súlyos vízhiányos időszakot jól jellemzik a Békés alatti Körös-tarcsánál végzett vízhozammérési

Folytatás az 5. oldalon →

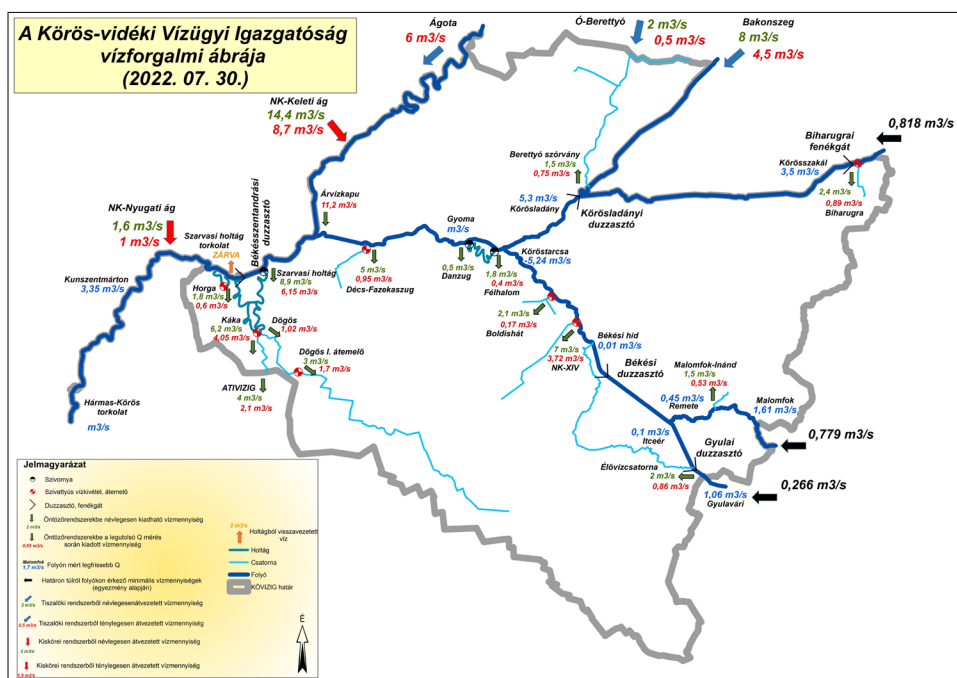

Vízhozammérés a Fekete-Körösön

eredmények. Itt július 8-17-ig szinte folyamatosan negatív vízhozamokat mértünk a Kettős-Körösön. Mindez annak az eredménye, hogy a Fehér- és Fekete-Körösök vízhozamát szinte teljes mértékben kiveztük az öntözőrendszerekbe, így a Kettős-Körös önálló hozammal nem, vagy alig rendelkezett. Az NK-XIV és a Boldisháti fővízkivételek üzemelésekor a vízkivételek irányába áramlott a folyó vize produkálva a negatív vízhozamokat. Augusztus 18-tól a Fehér- és Fekete-Körösök hegyvidéki vízgyűjtőjén hullott csapadék, illetve a vízigények csökkenésének következtében ismételt pozitív előjelű vízhozamokat mértünk Köröstarcsa állomásnál.

A Sebes-Körös esetében július 30-án kezdtük meg a rendszeres vízhozamméréseket. A Sebes-Körös elmúlt 20 év június-július-augusztus minimum vízhozamának az átlaga $6,27 \text{ m}^3/\text{s}$. A folyó romániai szakaszán található víztározók üzemével kapcsolatosan hiteles információkkal nem rendelkezünk, azonban ezen tározók üzemeltetésének következménye, hogy a Sebes-Körös esetében kisvízes időszakokban is többnyire állandó vízhozamokkal számolhatunk. A hegyvidéken kialakult csapadékhiányos időszakot igazolja mindaz, hogy Körösszakálnál a Sebes-Körös vízhozama a hónap felénél a vizsgált hónapok minimumjainak az átlaga alá csökkent, majd augusztus közepéig $3-4 \text{ m}^3/\text{s}$ körül mozgott. A periódus legalacsonyabb mért vízhozama augusztus 10-én $2,54 \text{ m}^3/\text{s}$ volt. Ezt követően valamelyest javult a helyzet, de elmondható, hogy az átlagosnál egészen augusztus végéig kisebb vízhozamokat mértünk.

A Hármas-Körös esetében Gyoma állomásnál végeztünk a legnagyobb sűrűséggel vízhozamméréseket. A Hármas-Körös gyomai szelvényének vízhozama a Kettős-Körös, a Sebes-Körös, a Berettyó önálló vízhozamának-, illetve a Tiszalöki rendszerből a Berettyóba névlegesen átvezetett $10 \text{ m}^3/\text{s}$ vízhozam összege. A Tiszát is sújtó vízhiányos időszaknak köszönhetően a Tiszalöki rendszerből csupán a lehetséges átvezetett vízmennyiség fele ($5 \text{ m}^3/\text{s}$) érkezett a Hármas-Körösbe. Az elmúlt 20 évben a Hármas-Körös gyomai szelvé-

A KÖVIZIG vízforgalmi ábrája 2022.07.30.

nyénél június-július-augusztus időszakának minimum vízhozamának átlaga $20,23 \text{ m}^3/\text{s}$. Méréseink során július 5-től augusztus 31-ig mindösszesen egyetlen alkalommal haladta meg a folyó vízhozama ezt az értéket. Több esetben is előfordult, hogy a negatív tartományba fordult át a Hármas-Körös vízhozama. A leginkább vízhiányos időszak július végére alakult ki, amikor negatív irányba a $-3,43 \text{ m}^3/\text{s}$ volt a legkisebb mért vízhozam. Augusztus elején még két alkalommal mértünk negatív vízhozamot, majd emelkedő tendencia alakult ki a vízhozam adatokban.

Az aszályvédekezés ideje alatt a Hortobágy-Berettyón érkezett a TIKEVIR rendszeren keresztül a legtöbb – jórészt a Tisza-tóból – átvezetett vízmennyiség a Hármas-Körösbe. Ennek az átvezetett vízmennyiségnek köszönhetően tudtuk kiszorgálni a Hármas-Körös mentén felmerülő vízigényeket. Július közepére azonban a Tiszató szintje olyan szintre csökkent, amely nem tette lehetővé az előzetesen megállapított vízmennyiség átvezetését a Körös rendszerbe, ezért az a döntés született, hogy a Hortobágy-Berettyó Árvízkapunál - a betétpallós elzárás behelyezésével - mintegy 50 cm-es duzzasztást előállítva, minél több vizet tározzunk a Hortobágy-Berettyó medrében. A betétpallós elzárás július 15-től augusztus 29-ig üzemelt, melynek során a szabályozott vízleeresztés az Árvízkapu mellett üzemelő III-as zsilipen ke-

resztül történt.

Július 22-től augusztus 31-ig napi rendszerességgel készíttette Vízrajzi Monitoring Osztályunk a KÖVIZIG aktuális vízforgalmi ábráját. A vízforgalmi ábrán feltüntettük a működési területünkre beérkező vízhozamokat, a TIKEVIR rendszeren keresztül érkező vízhozamokat, illetve folyóink saját vízhozamait is, valamint hogy öntözőrendszereinkben miként lett az érkező vízhozam szétosztva. A TIKEVIR rendszer esetében ábrázoltuk, hogy mennyi az a vízhozam, amelyet a megállapodások alapján biztosítani lenne szükséges a különböző vízleadási nyomvonalakon, illetve mi az a tényleges vízhozam, ami rendelkezésre állt a védekezési időszakban. A Körösök esetében szinte napi rendszerességgel végeztünk vízhozamméréseket, így a vízforgalmi ábrán feltüntetett vízhozam adatok pontosak és aktuálisak voltak.

Összességében elmondható, hogy a védekezés ideje alatt a rendelkezésre álló vízkészletek megfelelő szétosztásához sok helyen elengedhetetlenek voltak az aktuális vízhozam adatok, amelyeket csak a folyamatos vízhozammérésekkel lehetett biztosítani. A mérés során használt eszközök, műszerek meghibásodás nélkül üzemeltek. A kialakult kisvízes állapotok folyamatos mérésére, a rendelkezésünkre álló vízhozammérési eszközök közül a SreamPro típusú

Folytatás az 6. oldalon →

ADCP volt a legalkalmasabb.

Vízhiány elleni védekezés

Igazgatóságunk március 7. és június 16. között I. és II. fokú, majd június 17-től szeptember 9-ig III. fokú vízhiány elleni védekezést folytatott, szeptember 9-től szeptember 19-ig I. fokú készütség volt érvényben.

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter március 21-től tartósan vízhiányos időszakot hirdetett ki. Ebben az esetben a vízhasználó bejelentése alapján, vízjogi engedély nélkül, egy alkalommal, rendkívüli öntözési célú vízhasználat lehetséges. *Rendkívüli öntözési célú vízhasználatnak minősül a tartósan vízhiányos időszakban, közvetlenül felszíni vízből, ideiglenes szivattyúállással, legfeljebb 120 mm/hektár (1200 m³/hektár) vízmenyiség 100 hektár nagyságot meg nem haladó területre öntözési célból, legfeljebb megszakítás nélkül egy hónap időtartamig történő kijuttatása.*

Igazgatóságunk több mint 100 rendkívüli öntözési igényt szolgált ki a már meglévő vízjogi üzemeltetési engedélyeken túl, így illetékességi terültünkön összességében több mint 30 000 hektár terület vált öntözhetővé.

A rendkívüli öntözés adta lehetőségeket több esetben nem használták ki a gazdák, így az illegális vízkivételek felderítése során több, bejelentés nélküli vízkivételt értünk tetten. A felderített illegális

Zöldsgkultúra öntözése

vízkivételeket a hatóság részére bejelentettük.

2022. július 20-án az aszályhelyzet országos koordinálása érdekében megkezdte működését az Országos Műszaki Irányító Törzs.

A vízhiány elleni védekezés keretében napi szinten vízhozamméréseket végeztünk, mely során megállapítható volt, hogy Kettős-Körös folyó fordított folyásiránnyal folyt, a mérési eredmények figyelembevételével került sor a vízhasználatok koordinálására.

Ahogy már az előzőekben írtuk a Hortobágy-Berettyó mentén érin-

tett három vízügyi igazgatóság (KÖTIVIZIG, TIVIZIG, KÖVIZIG) közös egyetértéssel hozzájárult a vízfolyás vízkészletének növeléséhez. A három igazgatóság területén az összes vízhiány kezelő körzetben III. fokú vízhiány elleni védekezési készütség volt érvényben. A kialakult extrém időjárás és csapadékhiány a vízkészletek drasztikus csökkenését idézte elő, mely hatására a TIKEVIR-ben is kevesebb víz került átadásra. A növekvő vízigények miatt indokoltá vált a Hortobágy-Berettyó vízkészletének nagyobb volumenű betározása. Az Árvízkapunál az ideiglenes elzárás betétgerendáinak behelyezésével kb. 50-60 cm-es vízszint növekedést értünk el, mely mintegy 8-10 millió m³ vízmenyiség tározását tett lehetővé. A beavatkozás után az árvízkapui Hármazsilippel vált szabályozhatóvá a Hármazsilipbe történő vízbevezetés. A Hármazsilip védelme érdekében az osztósziget elé uszadékterelő fal telepítése is szükséges volt.

Összességében több mint 50 km öntöző, illetve kettős működésű csatornahosszon (kotrás, növényzetírtás), valamint 12 esetben műtárgyjavítási munkálatok (szivattyútelepi javítás, vízkormányzó műtárgy javítás) váltak szükségessé a keletkezett többlettvízigények maradéktalan kiszolgálása érdekében.

Vízfolyásgátló akadály eltávolítása a Horgai öntözőfőcsatormán

Folytatás az 7. oldalon →

A folyókon tapasztalható vízhozam csökkenések az összes öntözőrendszerre, de különösen a Békési duzzasztó feletti bögében lévő rendszerekre volt kihatással:

- Malomfok-Ináncsi öntözőrendszer,
- Kettős-Körös szórvány öntözőrendszer,
- Élővíz-csatorna öntözőrendszer.

Az Országos Műszaki Irányító Törzs iránymutatása alapján a hidrometeorológiai helyzet javulásáig a Békési Duzzasztó felvízi bögéből (Fekete-, Fehér-, Kettős-Körös Békési Duzzasztó felett) rendkívüli öntözési célú mezőgazdasági vízfelhasználásra vonatkozóan vagyonkezelői hozzájárulást igazgatóságunk nem adott ki, rendkívüli vízszolgáltatási szerződést nem kötött.

A Hármas-Körös Békésszentandrás duzzasztó felvízi bögének vízszintje is folyamatosan csökkent (2022.07.27. 474 cm, 2022.07.29. 468 cm). A vízszintcsökkenés következtében a szivornyakapacitás csökkenése, valamint teljes leállása következett be, ezért a Félhalmi- és a Danzugi szivornyát provizóriummal helyettesítettük.

A javuló hidrometeorológiai helyzetre tekintettel augusztus 24-től megszüntettük a rendkívüli mezőgazdasági öntözés korlátozását a Malomfok-Ináncsi -, Élővíz-csatorna -, valamint a Kettős-Körös szór-

Félhalmi provizorium összeszerelési munkálatai

vány öntözőrendszerben. Valamint szeptemberben elbontottuk a provizóriumok, és a Hortobágy-Berettyó vízkészletének tározására kiépített betétgerendás elzárást is.

Akkreditált vízminőségi mérések

Akkreditált Mintavevő Munkacsoportunk az igazgatóságon elrendelt vízhiány elleni védekezés keretében július 19-től kezdődően napi szintű helyszíni vízminőség monitorozást végzett. A csapadékhiány, a tartósan magas hőmérséklet, valamint a rekord alacsony vízállások és vízhozamok miatt félt

volt, hogy a vizeinkben oxigénhiányos állapot alakul ki, tömeges halpusztulást eredményezve. Elsősorban emiatt vált szükségessé a vízminőség folyamatos nyomon követése mindaddig, amíg nem változtak kedvező irányba a hidrológiai feltételek. A vízminőségértékelés érintette a KÖVIZIG működési területén átfolyó nagyobb víznyelvényeket (Fehér, Fekete-, Kettős-, Hármas-Köröst és a Hortobágy-Berettyó főcsatornát), az Élővíz-csatornát, valamint a legnagyobb holtág rendszerünket, a Szarvas-Békésszentandrás-holtágat is. Napi rendszerességgel, közel 300 km-es mintavételi körön, 23 mintavételi ponton végeztünk méréseket. Összesen 753 db helyszíni mintavételt végeztünk.

Az eredményekről összességében elmondható, hogy vizeink minősége a kritikus aszályhelyzet ideje alatt is meglepően jó volt. Néhány helyen volt tapasztalható alacsonyabb oxigénszint a vízben, de ez nem járt negatív következménnyel a vízi élővilágra. Az egyre javuló hidrometeorológiai helyzet, valamint a kedvező előrejelzések hatására augusztus 24-én az érintett víztestek vízminőségi megfigyelése is megszűnt. A vízminőségértékelés során a víztérben és annak közelében lévő hulladékokat is eltávolítottuk.

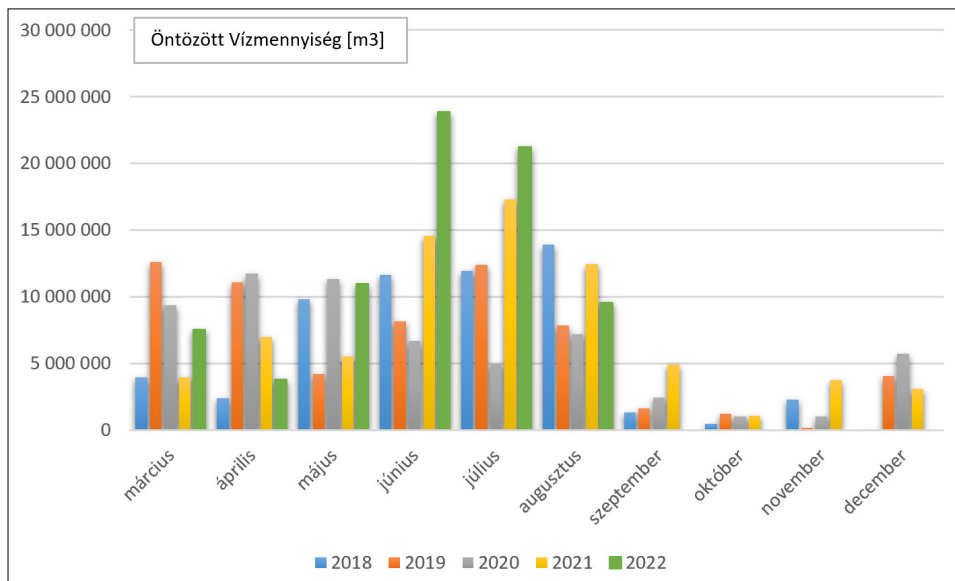
Vízminőség mérése a Hortobágy-Berettyón

**Lukács Béla
Kovács Tibor
Bányai Barbara**

Várhatóan rekordot dönt az idei év a mezőgazdasági vízszolgáltatásban

2022. évi mezőgazdasági vízszolgáltatási idény kezdetéhez (március 1.) közeledve elvégeztük az előző évek során megszokott munkákat, elkezdődött a rendszerek felkészítése az idényre. E mellett legalább olyan fontos teendő volt a vízigények felmérése és a vízszolgáltatási szerződések megkötése, melyekhez elengedhetetlen a kapcsolódó jogszabályok teljeskörű ismerete. A jogszabályi környezetről elmondható, hogy a tavalyi évhez képest nem történt jelentősebb változás. A 115/2014. (IV.3.) Korm. rendelet értelmében a szántó- és rizs hasznosítás esetében az alapdíj 50%-át, míg a változó díj 100%-át fizették meg a vízhasználók, halastó esetében 1500 Ft/ha díjat kellett fizetnie a vízhasználónak a vízjogilag engedélyezett terület alapján, így felhasználhatta az engedélyben lekötött vízmennyiségét. A vízszolgáltatási díj fennmaradó részét a központi költségvetés térítette meg.

Az előző évekhez hasonlóan már a klasszikus idénykezdet előtt megkezdődött a vízszolgáltatás a Biharugrai fővízkivétel esetében, hiszen a Biharugrai halastavaknál januárban vízigény jelentkezett. Már év elején prognosztizálható volt, hogy rendkívüli kihívások előtt állunk, ugyanis a sokévi átlaghoz képest jelentősen kevesebb csapadékeset. Ennek hatására 2022. március 21-től a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 15/C. § (9) bekezdése alapján a belügyminiszter közzétette, hogy kezdetét vette az úgynevezett tartósan vízhiányos időszak,

mellyel közel párhuzamosan igazgatóságunk elrendelte az I. fokú vízhiány elleni védekezési fokozatot (a vízhiány elleni védekezésről előző cikkünkben olvashattak bővebben).

Idén a két legnagyobb vízfelhasználású hónap a június és a július volt. Érdekes, hogy júliusban több mint 23 millió m³ vízmennyiséget szolgáltatunk, ami rekordnak mondható az egy havi vízmennyiség terén az elmúlt évtizedben. A diagramon is jól látható, hogy 2 hónapban is kiemelkedően magas volt a szolgáltatott vízmennyiség idén az előző évekhez képest, ami szintén az idei nagy szárazságnak tudható be.

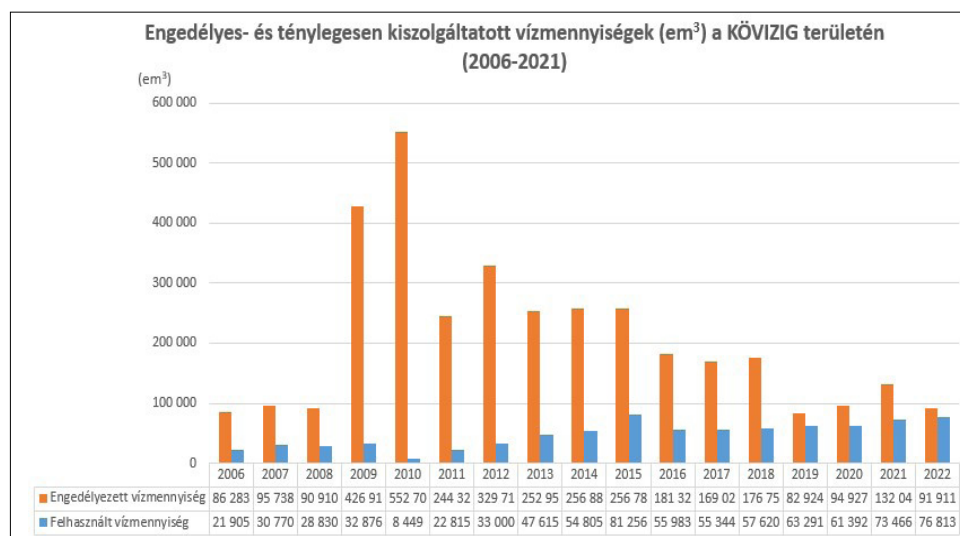
Az idény hátra lévő részét tekintve, a havi gépüzemnaplók természetesen még nem állnak rendelkezésünkre jelen cikk elkészítésekor, azonban már így is több mint 75

millió m³ a 2022. évi mezőgazdasági vízszolgáltatás során kiszolgált vízmennyiség, ami az elmúlt 15 év adatait nézve 2015. év után a második legnagyobb vízmennyiség. Várható, hogy az idei év rekordot fog dönteni az idény végével.

A három hasznosítás közül a legtöbb öntözővíz a szántó művelési ágú területek használták fel, 38,17 millió m³-rel, míg halastavi mezőgazdasági hasznosítás esetében 22,11 millió m³, rizs esetében pedig 16,62 millió m³ öntözővíz kellett. Több kutatás is szól az elmúlt évek aszályairól, hiszen ezek már a történelem legjelentősebb szárazságai közé sorolandók. Az aszályok kialakulására több elmélet is létezik (ember okozta klímaváltozás, a Föld pályájának módosulása, stb.), a legfontosabb az aszály elleni védekezés, tehát maga az öntözés.

A 2022. évi idény végén megkezdődnek azok a munkálatok (műtárgyak javítása, iszapkotrások), melyek elengedhetetlenek a 2023. év üzemszerű működéséhez.

Összességében elmondható, hogy a 2022. évi mezőgazdasági vízszolgáltatás mind a KÖVIZIG által üzemeltetett, mind az üzemeltetésre kiadott rendszerekben kihívás volt. Azonban ennek a kihívásnak az adatok figyelembe vételével meg tudunk felelni.

III. fokú vízminőségi kárelhárítási készültség a Fehér-Körösön

Július közepén a Gyulai Szakasz-mérnökség gátóri szolgálata jelezte, hogy a Fehér-Körös több részén, a vízfelszínen, helyenként változó kiterjedésű, hártyszerű algás bevonat figyelhető meg. A Románia felől érkező nagyon kicsi vízhozam következtében kialakuló állóvízi jelleghez közeli állapot, illetve a tartós magas levegő- és víz hőmérséklet felgyorsította az eutrofizációs folyamatokat. Fentiekre tekintettel igazgatóságunk a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV.26.) Korm. rendelet 19.§ értelmében 2022. július 20-án III. fokú vízminőségi kárelhárítási készültséget rendelt el a Fehér- és Fekete-Körösön, valamint a Kettős-Körös Békési duzzasztó feletti szakaszán.

A vízminőségi probléma továbbterjedésének megakadályozására a Gyulavári híd alatti vízminőségi kárelhárítási helyen, valamint a Kisdelta árvízi szükségtározó megnyitási helyének közelében úszó merülőfalat telepítettünk. Ezen felül a vízminőség fokozott nyomon követése érdekében a

Merülőfal a Gyulavári híd alatt

Mintavevő Munkacsoportunk helyszíni bejárással egybekötött vízminőségvizsgálást végzett a Fehér-, Fekete- és Kettős-Körös, illetve az Élővíz-csatorna számos pontján. Tekintettel arra, hogy az algásodás

mértéke csökkent, illetve a meteorológiai helyzet javult, megszüntettük a készültséget.

Ruszin Anett

Kisvízi beutazás a Hortobágy-Berettyón

A Hortobágy-Berettyó-főcsatorna kezelését három vízügyi igazgatóság: a TIVIZIG, a KÖTIVIZIG és a KÖVIZIG végzi. Eme sajátos helyzet kiváló alkalmat nyújt a

három szervezet szakmai együttműködésének erősítésére, így hosszú évekre visszatekintő hagyományként kialakult gyakorlat szerint kétevente kerül sor a Hor-

tobágy-Berettyó kisvízi beutazására. A beutazás egyrészt tapasztalatszerzési célú szemle, másrészt a vízfolyással és annak vízgyűjtőterületével kapcsolatos közös vízgazdálkodási problémák áttekintésére szolgáló operatív munkaértekezlet.

Az NK „25” fenékleürítő műtárgy és a beutazó vízijármű

A beutazás vízen történik, kiindulási pontja az Ágotai vészlezáromű (Hortobágy-Berettyó 67,12 fkm), végállomása pedig a Békésszentandrás vízlépcső (Hármas-Körös 47,48 fkm). Az összesen 80,84 km behajózása két napos programot jelent. Az első napi bejárás végét a valamivel több, mint fél utat kijelölő Túrkevei (Ballai) híd jelenti, résztvevői az igazgatóságok műszaki vezetői, illetve szakági és szakasz-mérnökségi kollégái. Ilyen körben részletekbe menően megbeszélhető valamennyi fontos kérdés.

A szemlebizottság július 11-én

Folytatás az 10. oldalon →

indult az ágotai vészlezárómű alvizén kikötött két árvízi testtel kiegészített vízminőségi mintavevő motoros katamaránnal. Az út során - az adott pillanatban abszolút fajsúlyos aszály elleni védekezés problémáinak átbeszélésén túl, a szemlebizottság szemrevételezte a meder és a hullámtér állapotát, valamint a víz minőségét is.

Vízminőségi állapot terén szembetűnő változás történt az elmúlt 10-15 év során. Jelen sorok írójának emlékezetében élénken él még a kezdeti bejárásokon tapasztalt barna színű, békalencsével borított víztér emléke. Ma már - szabad szemmel - kristálytisza vizet tolt hátra a katamarán hajócsavarja, a vízből pedig szenzibilis idegrendszerű busák ugrottak magasra, hogy azután látványos toccsanással fejezzék be tornamutatványukat.

Az aszály elleni védekezés egyetlen hatékony vízügyi eszköze a megfelelő vízkészlet biztosítása. A Körös-völgy és így a Hortobágy-Berettyó természetes vízkészlete szerény és ingadozó, ezért kritikus helyzetben nem áll rendelkezésre elegendő mennyiségű, öntözésre alkalmas minőségű vízkészlet, azt a Tisza-Körös-völgyi Együttműködő Vízgazdálkodási Rendszer (TIKEVIR) keretei között, a nagyságrenddel jobb helyzetben lévő Tiszából kell kiegészíteni. A tiszalöki bögéből ágotai átadási ponttal 13,0 m³/s, a kiskörei bögéből pedig Nagykunsági-főcsatorna torkolati átadási ponttal (NK. „25” fenékleürítő műtárgy) 14,4 m³/s vizet vezetünk át a Hor-

Koszorúzás a Mirhó kőnél

tobágy-Berettyóba.

Az út során megtekintettük a belvízbeemelést végző szivattyútelepeket is, melyek közül kiemelt érdeklődésre tartottak számot azon telepek, amelyeket a közelmúltban újítottak fel.

A felújításokról szólva büszkén mondhatjuk magunkról, hogy Műszaki Biztonsági Szolgálatunk szakembereinek szaktudása országos elismertségű, és számos esetben őket bízzák meg szivattyútelepek felújításával.

Az ideai szemle során két, általunk felújított telepet tekintett meg a bizottság: a KÖTIVIZIG kezelésében lévő Mirhói és a saját kezelésünkben lévő Kiritói szivattyútelepet.

Mirhón az 1. sz. szivattyú és egy

tolózár teljes körű felújítása, Kiritón pedig egy szivattyú komplex felújítása készült el.

Az első beutazástól kezdve, a résztvevő szakemberek nemes hagyományként ápolják a bal parti hullámtéren, Ecsefalva alatt, 1987-ben, a Mirhó gát építésének 200. évfordulójára készített emlékkő megkoszorúzását, mely gesztus egyben az utódok főhajtása a vízkárelhárítás valaha volt úttörői előtt.

A tapasztalatokban és élményekben egyaránt gazdag esemény július 12-én, a Békésszentandrás duzzasztónál ért véget. Legközelebb 2024 nyarán lesz kisvízi beutazás a Hortobágy-Berettyón.

Kisházi Péter Konrád

Ágazati Közbeszerzési Konferencián jártunk

Szeptember 13-14. között rendezték meg a vízügyi ágazat közbeszerzéssel foglalkozó munkatársai számára, mintegy 80 fő részvételével az I. Vízügyi Közbeszerzési Konferenciát Bükfürdőn, a NYUDUVIZIG területén.

A konferenciát dr. Kovács László, a Közbeszerzési Hatóság elnökének köszöntője nyitotta meg, akit Láng István, az OVF főigazgatója követett, majd Busa Tamás, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság műszaki igazgatóhelyettese tartott magas színvonalú bemutatót a NYUDUVIZIG működéséről és működési területéről.

Az első nap szakmai előadásait dr. Kovács László elnök kezdte, aki a közbeszerzési eljárások során kötött szerződések teljesítéséről, a teljesítés során felmerülő egyes hibákról beszélt. Előadása során kiemelte, hogy 2020 óta egyre nagyobb hangsúlyt fektet a Közbeszerzési Hatóság a szerződések teljesítésének ellenőrzésére, melyvel nem titkolt céljuk, hogy a létrehozott beruházások minél tovább, akár 100-150 évig is álljanak. Ellenőrzéseik számát folyamatosan emelik, pl. a 2021-es évben 107 szerződés teljesítését ellenőrizték, és ennek nyomán 71 jogorvosla-

ti eljárást folytattak le. A Közbeszerzési Hatóság elnöke felhívta a figyelmet a közbeszerzési eljárás szakmai előkészítésének fontosságára, mert a hibás tervek alapján lefolytatott eljárás az ajánlatkérő felelőssége. Ezek mellett megjegyezte, hogy az ágazat közbeszerzései nem vonnak maguk után a hatóság által indítványozott szabálytalansági eljárást, ezzel utalva arra, hogy a vízügy berkein belül mennyire körültekintő, pontos munka folyik a közbeszerzések tekintetében is. A Miniszterelnökség Közbeszerzésért Felelős Helyettes

Folytatás a 11. oldalon →

Államtitkársága képviselőjében dr. Tóth Máté főosztályvezető előadását hallhattuk, aki a közbeszerzési eljárások előkészítése során tapasztalt hibákról, az uniós forrásból megvalósuló közbeszerzési eljárások folyamatba épített ellenőrzéseinek, illetve minőségbiztosításának tapasztalatairól számolt be. A nap záró előadását dr. Poór Krisztina, a Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság Szabályossági, Ellenőrzési és Zárási Főosztály Audit és Szabályossági osztályának vezetője tartotta meg. Prezentációjában az Irányító Hatóság tapasztalatairól beszélt a szabálytalansági eljárások lefolytatása során felmerülő szabálytalanságok általános jellemzőinek tekintetében.

A szakmai előadásokat követően meglátogattuk a Lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő tározót, amelyet részben uniós, részben hazai forrásból valósítottak meg 2008 és 2010 között. A tározó árvízi térfogata 5,2 millió m³, előtöltött felülete 145 ha. A tározótéren halad keresztül a Gyöngyös patak, magát a tározót déli és keleti irányból egy völgyzárógátas jellegű földgát, északról az Abért-tó határolja.

A rendezvény második napját dr. Paksi Gábor ügyvéd, az OVF-fel szerződésben álló Provaris Varga & Partners munkatársának előadása

A konferencia résztvevői a Lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő tározónál

nyitotta, aki a vízügyi közbeszerzési szerződések gyakran előforduló hibáiról tartott beszámolót. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság képviselőjében dr. Csonka Gergő közbeszerzési szakértő ismertette a Dinamikus Beszerzési Rendszer lehetőségeit. Előadása során nem titkolta, hogy az OVF rövidtávú célkitűzései között szerepel a DBR bevezetése az ágazatba. E sajátos beszerzési módszer előnye, hogy azon beszerzések, amelyek évenként kerülnek, folyamatos jelleggel megjelennek, a felállított rend-

szerben gyorsabban és olcsóbban beszerezhetőek, mint közbeszerzési eljárások lebonyolítása során. A konferencia záró prezentációját dr. Boros András Zoltán, az OVF Közbeszerzési Osztályának vezetője tartotta a visszahulló projektekhez kapcsolódó közbeszerzési eljárások tekintetében.

A konferencia jó hangulatban telt, tartalmaz, új és hiánypótló ismeretekkel gazdagodhattunk.

Barcs Bence

Informatikai és hírközlési szakemberek találkozója

Vándoregér átadása a soron következő konferenciát megrendező vízügy részére

A tiszakécskei Barack Thermal Resort adott otthont a 2022. évi Országos Informatikai és Hírközlési Konferenciának szeptember 20-22 között. A találkozó hiánypótló volt, hiszen a covid helyzet következtében több év kihagyás után rendezték meg újra. Az eseményt Lovas Attila, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója, mint házigazda nyitotta meg, majd dr. Tóth László, az Országos Vízügyi Főigazgatóság gazdasági főigazgató-helyettesének előadását hallgathatták meg a résztvevők. Az ország 12 vízügyi igazgatósága és az Országos Vízügyi Főigazgatóság informatikai és hírközlési szakemberei, valamint a vízügyi szolgálatban használt rendszerek gyártóinak számos képviselője vett részt a háromnapos esemé-

nyen, melyen az ágazat működése szempontjából rendkívül fontos szakmai kérdések kerültek felszínre. Szó esett többek között az ügykezelés egységesítéséről, a mentési rendszerek optimalizálásáról, munkafolyamat elemző rendszerek hasznosságáról. Bemutatták a HCL Domino rendszer újításait, illetve a szakaszmérnökségek infrastrukturális fejlesztési lehetőségeit is.

A kardinális szakmai kérdések mellett kikapcsolódás is segítette a tevékeny munkát, a szolnoki Reptár repülőgépmúzeum meglátogatása színesítette a háromnapos rendezvényt.

Budás Péter

Vízminőségi mérőgyakorlat a Velencei-tónál

Szeptember 6-8. között, immár hetedik alkalommal rendezték meg az Országos Mérőgyakorlatot, mely részét képezi az akkreditáció feltételéhez szükséges jártassági vizsgálatoknak.

A mérőgyakorlat szerepe, hogy valamennyi, az MSZ EN ISO/IEC 17025:2018 szabvány szerint akkreditált vízminőségi mintavevő munkacsoport összeméréseket végez és az eredmények függvényében látszik, hogy van-e olyan mintavevő munkacsoport, aki nem felel meg a határértékek szerinti besorolásnak, mely kiemelten fontos az akkreditált státusz megőrzése érdekében.

Idén a házigazda a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság volt. A szervezők a Velencei-tó melletti Velence városába várták a 12 vízügyi igazgatóság mérőcsapatát, és az Országos Vízügyi Főigazgatóság képviselőit.

A nyitóértekezleten Horváth Angéla műszaki igazgatóhelyettes köszöntötte a jelenlévőket, bemutatva a székesfehérvári vízügyi igazgatóság működési területét, főbb vízi létesítményeit, és a térség vízgazdálkodási adottságait. Kóbor István kollégánk, mint szervező ismertette az elkövetkező napok részletes szakmai programjait. Még aznap meg is kezdtük az akkreditált mintavevő munkacsoportok közötti összemérést a fo-

Mérőcsoportok a Velencei-tó partján

lyóvíz mintavétellel. Az első helyszínen a Gaja-patak, hármashíd, mérőhíd alatti mintavételi helye volt. A mérőszondák kalibrálása után, mindenki a saját maga által vett mintákból elvégezte a helyszíni vizsgálatokat, majd a szervezők által biztosított edényzetbe megtörtént a laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges minták megvétele és tartósítása. A mintavétel teleszkóprudas mintavevővel vagy húzóköteles merítőedénnyel történt. A nap zárófeladata a szennyvíz mintavétel volt, Székesfehérvár város szennyvíztelepén, a szennyvíz kifolyónál.

Másnap kora reggel indult a csapat a következő mérési helyszínre, mely állóvízi mintavétel volt a Velencei-tavon, a KDTVIZIG Hidromechanizációs telepén. A mintavétel teleszkóprudas mintavevővel vagy húzóköteles merítőedénnyel történt. Itt is akkreditált helyszíni méréseket végeztünk, valamint a laboratóriumba szállítandó minták vételére, szűrésére és tartósítására került sor.

Szabadidős programként a csapat egy része még aznap este kerékpárral megkerülte a Velencei-tavat egy jó hangulatú, 33 km-es túra keretében.

A három napos szakmai program zárónapján kiértékeltek a mérőgyakorlat helyszíni eredményeit, tapasztalatait. Javaslatokat tettünk a jövőbeni feladatokra, szakmai fejlődési lehetőségekre. Átbeszéltük a Forrás Lims programmal kapcsolatos kérdéseket, észrevételeket.

A mérőtáborban végzett szakmai programok és összemérések nagyban segítik a mintavevő munkacsoportok további eredményes és még magasabb szintű munkavégzését. Köszönettel tartozunk az KDTVIZIG-es munkatársainknak a kimagasló szervezésért és a szakmai segítségnyújtásért.

Bányai Barbara

Vízmintavétel

Vízrajzosok találkozója Miskolctapolcán

2022. szeptember 20-23. között az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság területén, Miskolctapolcán rendezték a XLIV. Országos Vízrajzi Értekezletet. A konferencián közel 60 fő vett részt, többek között, az Országos Vízügyi Főigazgatóság részéről Lábdy Jenő műszaki főigazgató-helyettes.

Az értekezleten megvitattuk a vízrajzi szolgálat aktuális kérdéseit, hallhattunk a vízrajzot érintő KEHOP projektek állásáról, valamint Lábdy Jenő műszaki főigazgató-helyettes úr felvázolta a következő 7 évben milyen összegek állhatnak rendelkezésre a vízrajzi fejlesztésekre.

Kiemelt hangsúlyt kaptak az előadások témáiban az új vízrajzi szoftvercsomag üzemeltetési tapasztalatai, tovább fejlesztési lehetőségei, hordalékmérések, zavartességmérések végrehajtása, eredményeinek felhasználása, valamint a 3G mobilkommunikációs hálózatok lekapcsolásának várható hatásai.

Az értekezlet résztvevői az Őskohónál

A program zárásaként fórumszerű hozzászólások hangzottak el, majd bejelentették, hogy a XLV. Országos Értekezlet házigazdája jövőre

Székesfehérvár lesz, akik addig is őrzői lesznek a vándor vízmércéknek.

Lukács Béla

PÁLYÁZATI HÍREK

Javában folyik az energetikai korszerűsítés igazgatóságunknál

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program KEHOP-5.2.2 „Középületek kiemelt épületenergetikai fejlesztései” tárgyú felhívására sikeres pályázatot nyújtott be. A Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága igazgatóságunkat, mint

kedvezményezettet 402,33 millió forint európai uniós vissza nem térítendő támogatásban részesítette. A 412,96 millió forint összköltségvetésű projekt az igazgatóság négy irodaépületének energetikai korszerűsítését fedezi. A korszerűsítés alá vont négy épület és az építési helyszínek a következők: Központi Székház - Gyula, Városház u. 26., Gyulai Szakasz

sági és Műszaki Biztonsági Szolgálat - Gyula, Nagyvárad utca 59/B., Szarvasi Szakasz mérnökség - Szarvas, Körös u. 1., Szeghalmi Szakasz mérnökség - Szeghalom, Széchenyi u. 60.

A projekt célkitűzése, hogy igazgatósági szinten csökkenjen az elsődleges energiafogyasztás (a

Folytatás a 14. oldalon →

Központi Székház - felújítás alatt álló - Megyeház utcai és udvari homlokzata

gáz- és a villamosenergia-felhasználás) és az üvegházhatású gázok kibocsátása, valamint növekedjen a megújuló energiaforrásból előállított energia.

A fejlesztés kiterjed a négy iroda-épület külső határoló szerkezeteinek, valamint a zárófödemeinek utólagos hőszigetelésére, nyílászáróinak cseréjére és fűtésük korszerűsítésére. Napelemeket csak a Szarvasi és Szeghalmi Szakasz-mérnökségekre telepítünk, ugyanis a Központi Székházon, valamint a gyulai telephelyünkön egy 2015-ben megvalósult pályázat során már elhelyeztünk egy-egy házi méretű napelemes kiserőművet.

A kivitelezés 2022. augusztus 16-án a munkaterület átadásával megkezdődött. A gyulai helyszínen hőszigetelési munkák és nyílászárócserék folynak. Szeghalomban az építési vállalkozó elvégezte a fűtési rendszer korszerűsítését. Szarvason szeptember utolsó hetében indul a munka az építőanyagok leszállításával és az állványzat építésével.

A Támogatási Szerződés szerint

A Gyulai Szakasz-mérnökség és a Műszaki Biztonsági Szolgálat épülete

a projekt fizikai befejezése 2023. november 30. A jelenlegi előrehaladást látva kijelenthető, hogy a befejezési időpont biztonságosan vállalható, a vállalkozó tervei szerint azonban az építés már az idei évben befejeződhet. Az energetikai korszerűsítés kivitelezője a Békés-Vill Kft., műszaki ellen-

őre pedig a Kontroll-Centrum Kft. A kedvezményezett Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság a projekt megvalósulásához 10,63 millió forint önerőt biztosít.

Varga Melinda

VÍZTUDOMÁNY

Arad-Csanádi öntözőrendszer

A Körös-vidéket, már a 2021. év során is aszály sújtotta, azonban legrosszabb rémálmban sem gondoltuk, hogy a 2022. év az előzőt jócskán felülmúlja, hiszen joggal mondhatjuk, hogy az év-

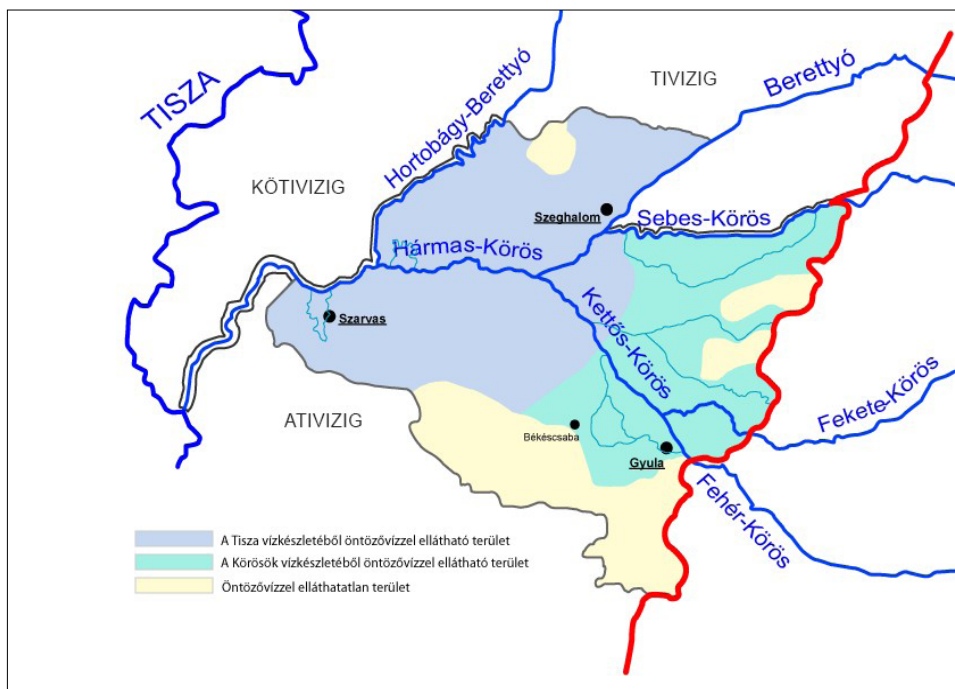
század aszálya tombolt az ország területén.

A jelentős aszálykár későbbi méréselésének legfőbb módja az öntözés megteremtésének lehetősége, ezért a jövőben több fejlesztési

elképzelést is komolyan figyelembe kell venni, azok kivitelezésének körülményeit megteremteni.

A térképen jól látható, hogy vízbiztosítás szempontjából a KÖVIZIG területének jelentős részét a Tisza vízkészlete, kisebb részt pedig a Körösök vízkészlete biztosítja. Igazgatóságunk illetékességi területének déli része azonban felszíni vízkészlettel nem ellátható, a mezőgazdasági vízszolgáltatás nem biztosítható. A probléma megoldását a Maros vízkészlete oldaná meg, melyet Kvassay Jenő álmodott meg az Arad-Csanádi öntözőrendszer megtervezésével.

Az ismertetett témában igazgatóságunk és a Békés-Drén Kft. közös egyeztetést tartott, melyen nagy számban képviseltették magukat magas beosztású politikusok, kutatók és szakemberek a téma fontosságát jelezve. A megbeszélésen bemutattuk a korábbi elgondolást, mely szerint az Arad-Csanádi sík-

Öntözővízzel ellátható és elláthatatlan területek

Folytatás a 15. oldalon ↪

ság vízellátását a Maros Ópálosi szelvényéből kiágazó, a Körös és Maros, illetve a Körös és Szárazér vízváltóján, a terep magaslatait nagyjából követő gravitációs főcsatorna biztosítaná. Érdekesség, hogy 1890-ben az akkori Földművelésügyi Minisztérium adott megbízást a tervezésre. A tervek 1891-ben elkészültek. 1892-ben megalakult a létesítést eldöntő „Öntözőcsatorna Társulat”, 1894-ben a Társulat közreadta a műszaki terveket és a költség adatokat, de az építésre már nem került sor, mert a rendszer költségeit magán-erőből nem tudták előteremteni. A háborús előkészületek és az 1919-től kialakult államhatár lehetetlenné tették a tervek megvalósítását. Hosszú évtizedekig nem esett szó az Arad-Csanádi öntözőrendszeréről, azonban a világháborúk utáni időszakban 1954-ben román részről az aradi síkság öntözésére először készült terv. Ennek irányelvei néhány módosítással, de követik a Kvassay féle elgondolást. 1969-ben Bukarestben tartott román-magyar tárgyaláson ismét felvetődött az öntözőrendszer megvalósulásának kérdése.

Egyeztetés a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság székházában

A tárgyalás alapján az OVH az ATIVIZIG-et bízta meg, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján készítse el a társadalmi és gazdasági színvonalnak megfelelő műszaki-gazdasági terveket. Azonban sajnos a fejlesztési elképzelés ekkortájt sem valósult meg.

A jelenlegi fejlesztési elképzelés

két megyét (Békés, Csongrád-Csanád) és két vízügyi igazgatóságot, nagyrészt az ATIVIZIG-et és a KÖVIZIG déli részét érintené. Igazgatóságunk szempontjából a Csanád II. főcsatorna jelentene plusz vízkészletet és új öntözhető területeket, ezért annak több jelenleg is vagyonkezelésünkbe lévő csatornába (pl. Tulkánéri-főcsatorna, Kígyósi-főcsatorna, Eleki-főcsatorna) történő bekötését, és megtáplálását is megvizsgáltuk, ismertettük.

Összességében a megbeszélés eredményesnek tekinthető, hiszen az Arad-Csanádi öntözőrendszer mellett több a térséget érintő fejlesztési elképzelésről is tárgyaltunk, melyeket a résztvevők nagy lelkesedéssel fogadtak. Reményeink szerint a közeljövőben több fejlesztési elképzelésünk is megvalósul, és a magas aranykorona értékű alföldi területek öntözési lehetőségének nagysága tovább nő.

Kurucz Máté

Az Arad-Csanádi öntözőrendszer helyszínrajza (1970)

HATÁRAINKON TÚL

Debrecenben tartotta ülését a Magyar-Román Vízügyi Bizottság

A Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a határvizek védelme és fenntartható hasznosítása céljából folytatandó együttműködésről Budapesten, 2003. szeptember 15-én aláírt és 2004. május 17-én hatályba lépett egyezmény alapján a Magyar - Román Vízügyi Bizottság XXXIII.

ülésszakát Magyarország területén, Debrecenben tartotta 2022. augusztus 2-4. között. Az ülésen a magyar delegációt Kovács Péter kormány meghatalmazott, míg a román delegációt Simona Olimpia Negru kormány meghatalmazott helyettes vezette. A felek áttekintették az elmúlt egy évben a ha-

tárvízi albizottságokban közösen elvégzett munkát.

A bizottság elhatározta, hogy támogatja és továbbra is figyelemmel kíséri a vízügyi egyezmény hatásterületén és a Tisza, valamint a Duna vízgyűjtő területein a harmadik fél pénzügyi vagy mű-

Folytatás a 16. oldalon →

Fotón az aláírás: Kovács Péter kormány meghatalmazott és Simona Olimpia Negru kormány meghatalmazott helyettes

szaki támogatásával megvalósuló projekteket.

A találkozó alkalmával a román fél beszámolt a magyar-román határt alkotó vagy határ által metszett vízfolyásokba kerülő kommunális hulladékok eltávolításának céljából a területükön épülő szelvények állapotáról, eszközeinek beszerzéséről, megjegyezve, hogy ezek a kivitelezések folyamatban vannak

a Szamos, a Lápos, a Berettyó, a Fekete-Körös folyókon, és az Éren. A találkozó résztvevői megegyeztek, hogy a Magyar-Román Vízügyi Bizottság XXXIII. Ülésszaka elhatározásainak megvalósítási módját illetően a lehetőségekhez mérten biztosítják a 2021-2022. évekre vonatkozó munkaprogram teljesítését a COVID-19 vírus vagy egyéb járványok terjedésének

megakadályozására irányuló nemzeti előírások betartásával. Abban az esetben, ha az albizottságokhoz tartozó szakmai találkozók nem jöhetnek létre fizikai formában, ezeket megrendezik a Felek saját területein, vagy online módon. Az ülés jegyzőkönyv aláírásával zárult.

**Forrás: TIVIZIG
Vízcspepek, 2022. 3. szám**

Román-magyar őszi védműszemle avagy azelőtt „a szakácsok voltak a nagy politikusok, nem a csizmadiák”

PET palack gyűjtő berendezés

Aszályos, forró nyár utáni esős, hűvös időszakban került sor a 2022. évi román-magyar őszi ár-és belvízvédelmi védműszemlére.

Ugyan se nem ár-, se nem belvízvédelmi indíttatású tevékenység a vízen úszó PET palackok begyűjtése, az idei program részeként - már csak a részünkre kiadott központi iránymutatás okán is - alkalom nyílt a Sebes-Körös nagyváradi szakaszán telepített PET palack begyűjtő szerkezet megismerésére. A berendezés Nagyvárad belső területei fölött, valahol Nagyvárad és Fugyi határán helyezkedik el. Telepítése holland-román együttműködés keretei között történt, az egyik szponzor a Heineken sörgyár volt.

A szerkezet egymáshoz képest szögben egy a vízfolyásra közel merőlegesen elhelyezett felső, il-

Folytatás a 17. oldalon ↪

Biharsályi tározó

letve egy másik, a vízfolyással körülbelül 45°-os szöget bezáró merülőfalból és egy bal part közelében elhelyezett úszó, ládaszerű gyűjtőtérből áll, mely három, stabilan alapozott acélcölöpön csúszva képes követni a vízszintváltozásokat. Az oldalsó mederrészen történő PET palack elúszást a felső merülőfal és az úszó gyűjtőláda közötti harmadik merülőfal akadályozza meg.

A vízfolyás szerinti felső merülőfal hézagos kialakítású, illetve a jobb parti vége kaput képez, mert kb. 5 m-rel rövidebb, mint a víztükr. Feladata a nagyobb uszadékok megállítása. A PET palackok a hézagokon, illetve a „kapun” átjutva megakadnak a következő merülőfalnál, amely azután az uszadékot bevezeti az úszó gyűjtőládába.

A gyűjtőláda szerény méretű, néhány 10 db palack befogadására képes, ezért sokkal inkább látványelem, mintsem jelentős használati értékkel bíró szerkezet.

A visszatartott/összegyűjtött palackok kiemelése csónakba termelést követően, kézzel történik.

A telepítési hely sajátosságai miatt a Sebes-Körös Mezőtelegd feletti szakaszának két legjelentősebb mellékvízfolyásán a Dragánon és a Jádon völgyzárógátas tározók vannak, a Dragán 127,1 millió m³, a Lesu 28,3 millió m³. A Sebes-Körös Mezőtelegd feletti szakaszán a főfolyáson két, 25,0 m magas keresztgáttal és körítőtöltésekkel kialakított tározó üzemel, az egyik a Lugas 85,5 millió m³, a Mezőtelegd 74,5 millió m³. A Sebes-Körös Mezőtelegd alatti szakaszán a vízhozam két ágon ha-

lad tovább: az eredeti mederben, illetve egy üzemvízcsatornán. Az eredeti meder vízszállítása csak akkor válik érdekessé, ha a tározók árvízi túlfolyóin bukik át víz, ami egyébként alig-alig van benne. Az üzemvízcsatornán három, egyenként 10 m-es vízlépcsőt tartó erőmű van, a Szabolcsi, a Fugyi, illetve a Fugyi gát.

Fentiekből két következmény áll elő, alig van úszó szennyező (PET palack), szinte konstans a vízszint, a nagyvizek is csak kivételes esetben lépnek ki a középvízi mederből.

Mindezek okán a kiépített mű gyakorlatilag egész évben üzemképes és adott terhelés mellett kielégítő megoldás a kézi begyűjtés. A helyszín (felhagyott vízmű telephely) alkalmas lenne hosszú gémkinyúlású kotrók kitermelésre, vagy valamilyen gépi gerebes megoldás telepítésére is, azonban hangsúlyozni kell, hogy - ugyan mestersegesen fenntartott, de mégiscsak - minimális vízjátékú mederben, komfortos és bőséges helykínálattal bíró kitermelő hellyel rendelkező műről van szó. Hazai viszonyok között a Körösök kis- és középvízi időszakban gyakorlatilag PET palack mentesek, árvízi időszakban viszont nem igazán telepíthető olyan rendszer, amelyből gazdaságosan termelhető ki az uszadék. Hazai gyakorlat szerint az árhullám levonulása közben, apadó víznél a rézsúkról és a hullámtérről segédőrök közreműködésével gyűjtjük ezeket a szennyezőket.

A vízminőségvédelmi tárgyú tapasztalatszerzést követően meglátogattuk a Nagyváradtól délre, közúton 18 km-re, a Királyerdő lábához támaszkodó dombok kö-

zött, a Gyapju patak völgyében lévő Biharsályi tározót.

Az állandó tározóként működő völgyzárógátas létesítmény 1982-ben épült. A földgát 11,8 m magas, a teljes tározókapacitás 1,7 millió m³. Komplex hasznosítással bír: rekreáció, vízhasznosítás és árvízvédelem. Érdekesség, hogy a román Wikipédia szerint lazac is fogható benne. Vize a Felfogó-csatornán keresztül a Fekete-Köröst táplálja. A Felfogó-csatornára vonatkozóan a Borovszky Samu szerkesztette: Magyarország vármegyei és városai című, könyvsorozat 1904-ben megjelent kötetében az alábbiak olvashatók:

"A Berettyó és Körös völgyén, a kiépített Hortobágy és a tervezett Ér-csatornán kívül, legnagyobb a fekete-körösi társulat felfogó csatornája, mely Vizes-Gyánnál a Sebes-Körösből indul ki és északról déli irányban haladva, Tamásdánál nyíltan torkollik a Fekete-Körösbe. E csatorna a Fekete-Körös és Sebes-Körös deltája felé eső dombvidék vizeit fogja fel és másodpercenként 39,0 m³. víz levezetésére épült. A csatorna legnagyobb részben töltések közé van fogva. A felfogó csatorna 55 kilométer hosszú; a fekete-körösi társulat ennek építéséhez 1893. évben fogott hozzá." (forrás: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok>)

A csatorna számos halastavat, mezőgazdasági termelőegységet és ipari létesítményt látott és lát el napjainkban is hasznosítható vízzel, egyúttal befogadja a hasz-

nált- és belvizeknek is.

Ez a rendszer, vagyis az, hogy a gazdaságosan üzemeltethető dombvidéki tározókban felfogják a fölös vizeket, majd szükség esetén olyan csatornába juttatják, melyből gépi emelés nélkül, gravitációsan a felhasználás helyére juttatható az éltető víz, nos ez jelenti valódi alternatíváját az aszály elleni küzdelemnek. Ahhoz, hogy ez a – hangsúlyozottan gazdaságos – rendszer működjön, kedvező természeti feltételek megléte, leginkább hegy- és dombvidéki környezet szükséges. Kedvező geodéziai adottságok nélkül igen nehéz jól működő és gazdaságos vízhasznosító rendszerek felépítése és működtetése, ezért problémás a síkvidéki víztározáson alapuló öntözővíz szolgáltatás.

Az aszály apropóján természetes úticélként adódott a Beszédes József tervezte, 1840-ben elkészült József nádor-malomcsatorna körösbökényi kiágazásának megtekintése.

Körösbökény (Buteni, Buttyin) Borossebestől mintegy 4 km-rel délkeletre, a Fehér-Körös átelenes, bal partján fekvő község, melynek keleti községhatárától, a 78A úton keletre haladva 1800 m-re lévő kiágazó földúton lehet eljutni a malomcsatorna kiágazásának műveihez.

A fehér-körösi vízhozam megosztását falazott támfalak közötti, 1,5 m magas betonküszöb teszi lehetővé. A csatorna és folyómeder közötti kapcsolatot egy hajdan kettő, ma már csak egy szelvényben elhelyezett négynyílású, csa-

József nádor-malomcsatorna

varorsós mozgatású fatáblás zsilip teremti meg, mellyel szabályozható a vízbeadás. A zsilipek míves kialakítású zsilipházban vannak elhelyezve.

A József nádor-malomcsatorna fénykorában 15 vízimalmot működtetett. Ezekből ma már csak egy található meg, Körösbökény közelében, manapság alakítják át vendéglátó hellyé. 2003-ig működő malom volt.

„A malomcsatorna a Fehér-Körös baloldalán, azzal párhuzamosan épült ki Körösbökény községtől kiindulva Gyulavarsánd községig, itt csatlakozott vissza a Fehér-Körösbe. A malomcsatorna 91,9 km hosszúságban, 50 méter eséssel, 2,2 m³/s vízzállító kapacitással valósult meg.” (forrás: Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör, KÖVIZIG)

A csatorna, a Kárpát-medence egykoron legkorszerűbb vízi létesítménye jelenleg mezőgazdasági vízhasznosítási célokat szolgál, tucatnyi mesterséges halastavat táplál.

A szemlebizottság figyelme kiterjedt a határterületi történésekre is, melynek keretében tanulmányoztuk az Ópálosig lenyúló vízgyűjtővel bíró Matkó-patak vízgazdálkodási sajátosságait is. A vízgyűjtő nevezetes helye a szá munkra szomorú emlékű világosi sík. A síkot őrzi a Világosi vár, melynek a XVIII. század óta csak romjai láthatók a világosi várhegy tetején. A romok közt járva, egy régi, üdítő történet jutott eszem-

be Mikszáth Kálmán tollából, mely oldotta az esőfelhőktől szürke ég és az 1848-49-es szabadságharc elbukására való emlékezés okozta borús hangulatomat:

„Még az igazságos Mátyás is csinált egy nagy igazságtalanságot, amikor heves, ingerlékeny természeténél fogva ide záratta anyai nagybátyját: Szilágyi Mihályt. Valószínű is, hogy megbánta mindjárt, de azt már mégsem tehette meg, hogy a rendeletét, ha egyszer kimondta, visszavegye. Szilágyi Mihály uramnak pedig annál is rosszabbul eshetett ez a fogság, mert a saját gyámfia záratta el, és éppen a saját várába, melyet sógorától, a nagy Hunyadi Jánostól kapott. Ahol mint úr járt-kelt azelőtt, most ott rabul kellett élnie. Mégis keserű sors!

Ámbátor igyekeztek azt megédesíteni, amennyire lehetett, a saját volt emberei. Lábatlan Gergely várnagy uram mindig levett kálappal beszélt a rabbal, s bizony a szakács se csinált egyebet egész nap, mint hogy sütötte, főzte neki a jobbnál jobb ennivalót. Sőt szakács uramnak voltak magasabb tervei is (azelőtt a szakácsok voltak a nagy politikusok, nem a csizmadiák).

Egyszer odakünn járkálván, nagy lihegve és ijedt arccal rohan be a várudvarra:

- Itt a török! Jaj, itt a török!

- Nosza fegyverre gyorsan - kiáltja a vitéz Lábatlan Gergely, s kirohan veszett fejjel, hogy ő a török ellen

Folytatás a 19. oldalon →

Négynyílású, csavarorsós mozgatású fatáblás zsilip

A Világosi vár

megyen.

Török azonban nem volt a környéken sehol, hiába nézték a világ mind a négy tájéka felől.

A várban nem maradt más benn, csak a rab és a furfangos szakács.

A szakács fogja magát, összecsatlantja a nehéz várkapukat, becsukja belülről, és viszi a kulcsokat Szilágyi Mihálynak.

- Elfoglaltam, uram, a várat számodra. Ezennel úr vagy fölötté és szabad. Védeni fogjuk magunkat! S ezzel elbeszélte Szilágyinak az elmés fortélyt, ki felette nevetett azon.

- Bolond dolog lesz belőle! Egy várórség, amelynek a saját várát kell bevennie!

E pillanatban kürt harsant meg a kapu előtt.

- Micsoda, már itt vannak? - mond a szakács élénken fölgorva. - Lemegyek, tudokra adom, hogy nincs szándékunk kapitulálni. Kisvártatva felszalad ijedt képpel.

- Nem ők vannak itt, hanem egy királyi csatlós. Beeresszem-e?

- Mindenesetre, hadd lássuk, mit akar. Hátha éppen az én kivégeztetésemet rendeli el ismét az a gyerek? Hanem kösse le kegyelmed a fehér kötényt, mert nem tudom mit fog képzelni felőlünk.

A királyi küldöttet beeresztette szakács uram a néma, kihaltak látszó várba.

- Lábatlan Gergelyhez hozok parancsot a királytól. Vezessen kegyelmed őhöz.

A szakács fölvezette Szilágyihoz.

- Mit üzen a király? - kérde mohón Szilágyi.

- Azt üzené, hogy a nagybátyjára jól vigyázzon kegyelmed, nehogy valami baja essék; mert a király szíve szeretettel hajlik az öregúrhoz, szeretné már ölelni minél előbb, de végre is király a király, ő nem alázkodhat, óhajtana hát kegyelmedtől, ha apródonkint szép szóval, beszéddel hajlitaná az öregurat feléje...

- Nonono - dörmögé az öreg Szilágyi elfordulva, hogy a könnyeit letörölgesse, majd ismét a királyi szolgálóhoz fordult: - Mondd meg a királynak, megteszek amit tehetek, de bizony nehezen fog menni a dolog, mert makacs az öreg, nagyon haragszik, ámbátor ő is nagyon szereti a királyt.

E pillanatban óriási zenebora keletkezett kívül; rengett, kongott a kapu a dárdaütésektől, s egész

felhallatszott a zsvajgás. Most jöttek meg Lábatlanék, s képzelhetni mennyire elcsodálkoznak, mikor a kapukat zárva találták. Bizonyosan elaludt az a gaz ételkotyvasztó.

Végre megjelent a potrohos szakács a várfalakon:

- Bolonddá tett kend bennünket - kiáltja rá szemrehányóan Lábatlan Gergely -, hát hol az az ellenség, amiről beszélt?

- Az az ellenség - mondá a szakács -, ehol van ni. Én vagyok az az ellenség. Lábatlan uram, érti-e már? - Hogy-hogy?

- Hát úgy, hogy ez a vár a Szilágyi Mihály uram vára, kegyelmednek pedig tágasabb odakünn.

Káromkodott erre nagyokat Lábatlan, de bizony be sem is eresztette volna vér nélkül a szakács, ha maga Szilágyi nem jön le, s nem parancsolja meg.

Minek lett volna most már a kötekedés, ha úgyis biztos a kibékülés a királlyal - mely csakugyan megtörtént nemsokára. Szilágyi Mihály holta napjáig bírta Világost, s sokra becsülte a hú szakácsot." (Mikszáth Kálmán: Világos, 1884.)

A hegyről alkonyatba hajló időben távozott a szemlebizottság, mely a későbbiekben a határmenti belvízrendszer állapotát szemlélte meg és értékelte.

A 2022. évi őszi védműszemle során számos olyan tapasztalattal gazdagodtak a résztvevők, melyek igen hasznosak lehetnek mindennapi munkájuk során is.

Kisházi Péter Konrád

A szemlebizottság tagja a Feltóti-tározónál

Magyar-román interkalibrációs vízhozammérés

A Magyar-Román Vízügyi Bizottság XXXII. Ülésszaka 2022-re is feladatul tűzte ki a két ország határfolyóin a határhoz legközelebb eső vízrajzi állomásokon az interkalibrációs célú vízhozammérések végrehajtását. Az interkalibráció célja, hogy összehasonlíthassuk a két országban alkalmazott mérés technikák és adatfeldolgozási előírások által szolgáltatott eredményeket, mivel ezek az eredmények képezik az országhatáron átvezetett vízkészletek meghatározásának számítási alapját.

Vízhozammérés a Fekete-Körösön

2022-ben, a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan két alkalommal történt ilyen célú mérés. Román területen július 5-7. között, míg magyar területen szeptember 26-29. között került sor az interkalibrációs vízhozammérésekre. A mért szelvények magyar területen a Fe-

lete-Körös sarkad-malomfoki, a Fehér-Körös gyulai, valamint a Sebes-Körös körösszakáli szelvényei voltak. A méréseket mindkét Fél ADCP-s mérési technika alkalmazásával hajtotta végre csónakból,

illetve áthidalásról. Az eredmények feldolgozását követően megállapíthattuk, hogy a mérési eredmények jó egyezőséget mutatnak.

Lukács Béla

TANULUNK

Tanulunk

Vízügyes képzés résztvevői az árvízvédelmi gyakorlópályán

A gyakorlópályán különböző árvízvédelmi feladatokat gyakorolhatnak kollégáink

A 2022-es év második félévében eddig igazgatóságunk munkavállalói részére egy helyi szinten és számos e-learning formában megvalósuló továbbképzést szerveztünk.

Külső egységeink alap- és középfokú végzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalói részére egy jelenléti képzést szerveztünk: „Árvíztározás és lokalizáció a KÖVIZIG működési területén” címmel, amelyért 6 tanulmányi pontot kaptak a résztvevő munkatársak.

Igazgatóságunk központi épületében, illetve az MBSZ és a szakmérnökségek irodáin dolgozó közép- és felsőfokú, valamint vezető munkakört betöltő közalkalmazottaknak 2022. október 15-ig el kell végezniük a számukra előírt e-learning képzéseket. 2022 augusztusától folyamatosan megnyitott e-learning képzések rendelkezésre állnak és azok teljesítésére az Országos Vízügyi Főigazgatóság által megszabott időintervallumban van továbbra is lehetőség. Az e-learning képzésekről és rendelkezésükre állásuk időpontjáról az Országos Vízügyi Főigazgatóság

Folytatás a 21. oldalon →

az érintett munkavállalókat külön e-mailban értesíti.

Novemberben külső egységeinknek alap- és középfokú végzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalói részére „Árvízvédekezés a gyakorlatban a

vízügyi igazgatóságok működési területén” és az „Öntözés aktuálisai, új modern technológiák” című továbbképzési programokat szervezzük meg.

Szolnokon a milléri Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályán ez

év júliusában és szeptemberében lezajlottak a műszaki irányítók és az őrszemélyzet részére előírt képzések, melyeken a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság részéről 15 fő műszaki irányító és 30 fő ór vett részt.

Oroján István

SZEMÉLYÜGYI HÍREK

Személyügyi híreink

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

- **Fehér Edit** számviteli ügyintéző munkakörben, 2022. július 1-től a Gyulai Szakasz mérnökségnél.
- **Lakatos Zoltán** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2022. július 18-tól a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Taután Péter** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2022. július 19-től a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Balázs Norbert György** gépkezelő 2 munkakörben, 2022. augusztus 1-től a Szeghalmi Szakasz mérnökségnél.
- **Farkas István Gyula** gépkezelő 1 munkakörben, 2022. augusztus 1-től a Szeghalmi Szakasz mérnökségnél.
- **Csökmei Attila András** területi felügyelő 2 munkakörben, 2022. augusztus 17-től a Gyulai Szakasz mérnökségnél.
- **Tokai-Nagy Orsolya** területi műszaki referens munkakörben, 2022. augusztus 17-től a Gyulai Szakasz mérnökségnél.
- **Nagy Edina Anna** közfoglalkoztatási ügyintéző munkakörben, 2022. augusztus 25-től a Közfoglalkoztatási Önálló Csoportnál.
- **Pataki Sándor Adrián** energetikai ügyintéző 1 munkakörben, 2022. szeptember 1-től a Vízügyi Osztályon és Öntözési Osztályon.
- **Mikolik Zoltán József** szivattyútelep-kezelő 2 munkakörben, 2022. szeptember 5-től a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Győri Hajnalka** raktáros 2 munkakörben, 2022. szeptember 6-tól a Szeghalmi Szakasz mérnökségnél.
- **Buzás Norman Mihály** területi műszaki referens munkakörben, 2022. szeptember 16-tól a Gyulai Szakasz mérnökségnél.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya megszűnt:

- **Lakatos Zoltánnak** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2022. július 22-én a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Harmados Attilának** energetikai ügyintéző 2 munkakörben, 2022. július 31-én Vízügyi Osztályon és Öntözési Osztályon.
- **Nagy Istvánnak** gátőr 2 munkakörben, 2022. szeptember 2-án a Gyulai Szakasz mérnökségnél.
- **Hegyesi Sárának** raktáros 2 munkakörben, 2022. szeptember 5-én a Szeghalmi Szakasz mérnökségnél.
- **Geist Györgynek** munka- és tűzvédelmi ügyintéző 1 munkakörben, 2022. szeptember 25-én a műszaki igazgató-helyettes közvetlen irányítása alatt.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya öregségi nyugdíjba vonulása miatt megszűnt:

- **Gáspár Etelkának** igazgatási ügyintéző munkakörben, 2022. augusztus 3-án az Igazgatási és Jogi Osztályon.
- **Almási Jánosnak** gátbiztos 1 munkakörben, 2022. augusztus 8-án a Gyulai Szakasz mérnökségnél.
- **Vaszkán Bálint Ferencnek** szivattyútelep-kezelő 2 munkakörben, 2022. augusztus 11-én a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Körösparti Jánosnak** szivattyútelep-kezelő 2 munkakörben, 2022. augusztus 15-én a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.

Főigazgatói elismerést kapott Serfőző Lajos szakágazati vezető

Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója - állami ünnepünk, augusztus 20-a alkalmából - Főigazgatói Oklevél elismerést adományozott Serfőző Lajos szakágazati vezetőnek magas színvonalú munkája elismeréséül.

Serfőző Lajos 1992-ben végzett a Miskolci Egyetem Gépészmérnöki Karán Gyárszerelő Üzemmérnöki szakon, majd 1997-ben ugyanezen egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdálkodási szakán közgazdász főiskolai oklevelet is szerzett.

2003 óta dolgozik a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság Műszaki Biztonsági Szolgálatánál, kezdetben ügyintézői, majd 2018-tól szakágazati vezető munkakörben.

Az MBSZ és egyben az igazgatóság legnagyobb létszámú részlegének szakágazati vezetőjeként, irányítása alá tartozik a szivattyútelepi vezető gépészek munkájának szervezése, irányítása, valamint az MBSZ műhelyeiben folyó munka szervezése, ellenőrzése. Nevéhez fűződik és kimagasló szakmai tudását bizonyítja az MBSZ által az

utóbbi 15 évben végzett valamilyen szivattyújavítás, KÖRÖS-500-as típusú szivattyú gyártása, műtárgyfelújítás. Munkáját nemcsak igazgatóságunk, hanem számos más vízügyi igazgatóság munkatársai is ismerik és elismerik. Két legfontosabb erénye a precizitás és a lojalitás, munkáját minden körülmények között a legnagyobb

gondossággal és körültekintéssel végzi, a rábízott feladatokat maradéktalanul teljesíti, munkatársaival való kapcsolata példamutató.

A kitüntetéshez szívből gratulálunk, munkájához további sok sikert és jó egészséget kívánunk!

Pozsárné Kaczkó Zita

VÍZTÜKÖR

A Dunántúlról az Alföldre Interjú Markó István nyugdíjba vonuló kollégánkkal

Markó István

Ügy tudom messziről érkezéteél, nem Békés megyéből származol.

1957-ben születtem a Győr-Moson-Sopron megyei Téten. Általános és középiskolai tanulmányaimat az ország másik felében végeztem. Győri Vízügyi Szakközépiskolában szereztem vízügyi technikus végzettséget, majd 1 évet még Győrben dolgoztam.

Ezek után 1976-79-ben a szarvasi DATE öntözési meliorációs szakán tanultam, itt szereztem mérnöki diplomát. Innentől a Békés megyei kötődés.

A diploma megszerzése után rögtön a KÖVIZIG-nél kezdteél dolgozni?

Nem, néhány évig egy mezőgazdasági tervező vállalatnál dolgoztam tervezőként. Ekkor indultak a térségi meliorációs programok, a KITE lineár programja. Rizstelepek és öntöző telepek tervezését végeztem, majd 1985-ben Habóczy Sándor invitálására a KÖVIZIG Öntözési Csoportjánál helyezkedtem el. Első években több, főképp öntözési és térségi vízpótlásra vonatkozó koncepciót és tanulmányt készítettünk. A Békés megyei öntözésfejlesztések kapcsán ekkor tervezték, fejlesztették, kiviteleztek az NK-XIV-es öntözőrendszert,

a Körös-Maros összekötést, a Kígyósi fürtöt. Kezdetben közvetlen kollégáim voltak Kurucz András, Frolyó Miklós, Balogh Lajos és Szabó János igazgató úr is.

Aztán jöttek a kihívások, munkaköri váltások.

Amikor Galbáts Zoltán árvizes osztályvezetői kinevezést kapott, én is átkerültem az árvizes osztályra, az osztályon belül egy ideig én vezettem a folyamatos csoportot. 1999-ben a vízgazdálkodási társulatok kiemelkedő szerepet kaptak az állami vízgazdálkodásban, a nem kizárólagos állami tulajdonú művek és csatornák a vízügyektől a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz kerültek. Ekkor átadás-átvételi munkákat koordináltam és az átadott csatornákkal együtt – KÖVIZIG-nél töltött 15 év után – én is a megyei Földműve-

Folytatás a 23. oldalon →

léügyi Hivatalhoz kerültem. A térségben működő vízgazdálkodási társulatok tevékenységét felügyeltem, sok öntözési célú pályázatnál, fejlesztésnél és rekonstrukciós munkánál közreműködtem. Az itt végzett munkák jellegéből adódóan, természetesen folyamatosan kapcsolatban maradtam a vízügyi kollégákkal. Aztán a sors úgy hozta, hogy 2011-ben ismét a KÖVIZIG-nél helyezkedtem el, előbb a Vízrendezési és Öntözési Osztály osztályvezető-helyettese, majd osztályvezetője voltam. 2016-tól nyugdíjba vonulásomig pedig árvízvédelmi referensként végeztem munkámat. Azt gondolom, hogy minden váltással új dolgokat tanultam, bővítettem a tapasztalatomat.

Még munka közben árvíz kollégáival

Biztos vannak ár- és belvízvédekezési emlékeid is. Mesélnél egyet-kettőt?

Vízügyesként több árvízvédekezés is emlékezetes volt számomra, hiszen a felső-tiszai árvízen valamint a 2013-as nagy dunai árvízen is részt vettem. 1999-ben a Körösökön levonuló árvíz is maradandó volt, akkor a Hortobágy-Berettyón Berki Andrással és Tomisa Lászlóval irányítottuk a védekezési munkákat. Több jelentős belvízvéde-

kezésből is kivettem a részem.

Gyakorlatilag 1985-től a térségi öntözésfejlesztés, öntözési gazdálkodás területén végeztél munkádat, hogy tervezed a nyugdíjas éveidet?

Nagy hobbim a vadászat és a horgászat, amit még szeretnék sokáig folytatni. 1995 óta vagyok a Gyulai Pejréti Vadásztársaság tagja, egy ideje titkára. A Körösvidéki Horgász Egyesületek Szövetségének 5

cikluson át voltam vezetőségi tagja, de mostanra a fiatalabbaknak adtam át a helyem. Feleséggel – aki már szintén nyugdíjas – egyre több időt szeretnénk eltölteni a kisfiú unokánkkal, aki a napokban lett két éves.

Jó egészséget, hosszú, boldog nyugdíjas éveket kívánok!

Schiffert András

Öt évtized a vízügy szolgálatában Beszélgetés Medve József nyugdíjba vonuló kollégánkkal

Igazi vízügyi családból származol, apukád és anyukád is hosszú ideig a vízügynél dolgozott, mikor döntötted el, hogy folytatod a családi hagyományokat?

Békés-Rosszardón laktunk és 5-6 éves lehettem, amikor az akkori KÖVIZIG erőgépes csoportja a lakóhelyünk közelében töltésfejlesztési munkákat végzett. Gyermekként csodálattal néztem az erőgépeket, a lánctalpas rakódókat, a teherautókat, műhelykocsikat. Édesapám már ekkor a vízügynél dolgozott, bennem pedig ekkor megfogalmazódott, hogy egyszer én is műhelykocsin szeretnék dolgozni.

Gyermekkorai álomból azután valóság lett.

Általános iskolai tanulmányaim után esztergályos szakmát tanultam, ekkor már Gyulán laktunk. Akkori duális oktatás szerint az

utolsó két év gyakorlati képzést a gyulai vízügynél végeztem. A szakmunkás végzettség után 1974. július 15-vel hivatalosan is a KÖVIZIG-nél kezdtem dolgozni az esztergályos műhelyben. 4 hónap múlva pedig az erőgépes csapatban dolgoztam, műhelykocsira kerültem, megvalósítva ezzel gyermekkori álmomat. Műtárgyak, szivattyútelepek, gépészeti berendezések javítását, felújítását végeztük. Jó csapatban dolgoztam, idősebb munkatársaimtól sok tapasztalatot szereztem, részletesen megismerhettem a vízügy illetékességi területét.

Aztán jött a váltás...

1986-ban, 12 műhelykocsin töltött év után bekerültem a központba karbantartói munkakörbe. Kihívást jelentett számomra ez az összetett munkakör. Az irodaházban lévő mindennapos karbantartási, kisebb javítási munkák mellett a

Igazi vízügyi családból származik, és lánya is szintén vízügyi lett

fűtési szezonban a fűtő munkakört is elláttam. Később anyagbeszerzések intézésével és gépkocsivezetéssel, valamint esetenként

Folytatás a 24. oldalon →

A humorért, a jókedvért soha sem kellett a szomszédba mennie

portaszolgálat ellátásával is bővült a feladatköröm. 1998-ban a karbantartói munkakört kiszervezték a vízügytől és a Biztonsági Üzem Kft.-hez kerültem, 2006-tól pedig a Dig-Build Kft.-nél dolgoztam, de a munkaköröm, feladataim nem változtak, továbbra is a vízügynél maradtam. A központi üzemeltetésű épületek fenntartásához, működtetéséhez kapcsolódó munkákat láttam el 2022 augusztusáig, a nyugdíjba vonulásomig.

A vízügy szolgálatában eltöltött öt évtized alatt több árvízvédekezést is megéltél.

Fiatalon 1974-ben kezdő munkavállalóként egyből egy jelentős Körös-völgyi árvízvédekezésbe csöppentem bele. 1980-as Körös-völgyi árvíz katonaként éltem meg. Baján voltam katona, amikor éjszaka riasztottak bennünket, hogy a Kettős-Körös jobb parti töltése átszakadt Békés-Tarhosnál, egykori szülőföldem térségében. Még akkor éjszaka az árvíz sújtotta területre szállítottak minket, ahol 10 napig katonaként a Hosszúfoki-csatornán zsákolási munkákat, és éjszakai világítási feladatokat

végeztünk. A későbbiekben szinte valamennyi árvízvédekezésben részt vettem a központi ellátó munkatársaként. Gépkocsivezetőként más vízügyi igazgatóságok illetékességi területére is eljutottam, megtekinthettem a jelentősebb árvízvédelmi műveket, de több román ár- és belvízvédelmi bejárásom is részt vettem.

Nagyon sok mindent átéltél a vízügynél, egyik „legrégebbi vízügyesként” mentél nyugdíjba, hogy tervezed a nyugdíjas éveidet?

Kimondottan hobbim nincs. A gyulai lakásunk mellett, Sarkadon van egy kis régi parasztházunk, ahol nagyon szeretek tevékenykedni. A kis házhoz egy nagyobb kert tartozik, a gyümölcsös gondozását, szőlő szaporítását végzem.

Több ízben tapasztaltuk, hogy a vízügyhöz való elköteleződés és szaktudás szülőről gyermekre adódik át, így van ez nálatok is.

Igen, mint ahogyan az elején említettük a szüleim is vízügyesek voltak. Két gyermekem született fiam

jogászként végzett és Budapesten egy banknál dolgozik, de lányom szintén vízügyes lett, 10 éve az igazgatóság munkatársa.

Jelenleg a székház energetikai felújítási munkái zajlanak. A beszélgetésünk előtt a munkákat közösen megtekintettük, hogyan vélekedsz a kivitelezésről?

Ekkora volumenű korszerűsítési munka az irodaház épületén még nem volt. Utoljára 2006-ban volt nagyobb felújítás, amikor a régi, helyi védettséget élvező épület rész homlokzata újult meg. Szerintem nagyon fontos volt már, hogy az elavult nyílászárókat kicseréljék, valamint a panelos épületrész hőszigetelése megvalósuljon. A fűtést biztosító gázkazánok 1977-es gyártásúak voltak, én 1986 óta üzemeltettem a fűtési rendszert, de most örömmel nyugtáztam, hogy velem együtt a 45 éves kazánok is nyugdíjba mentek.

Életed következő szakaszához jó egészséget kívánok!

Schiffert András

Újabb értéktári anyagokat készít elő a Baráti Kör

Az aszályos, meleg nyári napok sem teltek eseménytelenül a Múzeum Baráti Körben. Rögtön július elején megjelent a XXXIX. Országos Vándorgyűlés programja keretében a Magyar Hidrológiai

Társaság honlapján dolgozatunk „A vízügyi múlt értékeinek ápolása a Körösök vidékén – Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság épületének története” címmel. Témafelelősünk - dr. Vasas Ferencné - nagyon jó

anyagot hozott létre. A dolgozat a teljesség igénye nélkül bemutatja azt a szerteágazó tevékenységet, gyűjtőmunkát, amelyet az elmúlt 13 évben végeztünk, és így má-

Folytatás a 25. oldalon ↗

sokhoz is eljuthat a vízügyi székház építészeti értéke és változatos története. Szerintünk az igazgatóság székháza Gyula központjában a város legszebb, legpatinásabb épülete. Mintegy kétéves gyűjtőmunka eredményéről számol be a dolgozat, bemutatva az építetót (Thezarovits Antal) és az egykor itt működő szervezeteket (leányiskola, Békés vármegye első takarékpénztára, vízügyi szervezetek). Rövid hírben emlékeztünk meg arról, hogy 48 évvel ezelőtt, 1974. július 19-én nyílt meg a Hosszúfok I. gőzüzemű szivattyútelep épületében névadónk, a Bodoky Károly Vízügyi Múzeum. 1998 óta kezelői és tárlatvezetői feladatait Hegedűs András gátőr látja el, példamutatóan, szakmai elhivatottsággal, melyért a Nemzetközi Duna Nap alkalmából főigazgatói elismerést kapott. Ehhez a Baráti Körünk gratulációját Schriffert András vezetőségi tagunk (aki az épület felújításokat is irányította) adta át az ünnepeltnek, július 13-án, a helyszínen, további jó munkát kívánva.

Dr. Szlávik Lajos tagtársunkkal közösen a KÖVIZIG archívumából fényképeket válogattunk a három-

részes dokumentum műsor-sorozat a "Hosszúfok 1980" címen a Kettős-Körös 1980. évi árvízéről szóló hanganyag illusztrálásához. A Duna Múzeumhoz fordultunk július végén neves vízügyesekkel folytatott életrajzi beszélgetések ügyében, megtudtuk válaszukból, hogy a keresett beszélgetések hanganyagai a Vízügyi Levéltár Hangarchívumában megtalálhatók. Ezt egy dokumentum is igazolja, a levéltár honlapján. A hanganyag nyilvános, kölcsönözhető. Elsőként Ambrus Lajos főmérnök és Takács Lajos igazgató Marcell Ferencsel folytatott beszélgetéseit akarjuk meghallgatni, pályájuk részletesebb megismerése céljából, készülve születésük 100. évfordulójára, mely 2023-ban lesz. Elkészültünk két Értéktár javaslathoz összeállított anyaggal, melyeket további kiegészítésre átadtunk a vízügy részére, a Bodokiak munkássága és a Vízügy Székház vonatkozásában. Szeretnénk még ez évben benyújtani, addig a támogató nyilatkozatok beszerzése is megtörténhet.

Rövid hírben emlékeztünk meg honlapunkon arról is, hogy a Budapesti Műszaki Egyetem, - ahol

a vízügyi igazgatóság okl. mérnökeinek többsége is végezte az egyetemi tanulmányait - első előintézménye, az Institutum Geometrico-Hydrotechnicum volt, melynek hivatalos megalapítására 1782. augusztus 30-án került sor, 240 éve. Az első polgári mérnökképző intézet volt Európában, amelyben egyetemi szervezetben oktatták a műszaki tudományokat. A Mérnöki Intézet által kiadottak a világ legelső polgári mérnöki oklevelei voltak. Az 1850-ig működő intézetben közel 1200-an szereztek mérnöki oklevelet, köztük pl. Vásárhelyi Pál, Beszédes József, és ott szerezte mérnöki diplomáját a Bodoki dinasztiából Bodoki Mihály és Bodoki Károly is.

A 60 éves bajai vízügyi felsőoktatásról Dr. Szlávik Lajos a vándorgyűlésen tartott előadást, mi rövidhírben emlékeztünk meg erről az évfordulóról is. A 12/1962. (V.5.) sz. Kormányrendelet hozta létre, Felsőfokú Vízgazdálkodási Technikum néven, bajai székhellyel, jelenleg - több jelentős átszervezés után - 2017 óta a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Kara. Az ott végzett hallgatók közül so-

Folytatás a 26. oldalon →

Baráti Körünk gratulációját Schriffert András vezetőségi tagunk adta át Hegedűs Andrásnak

kan kerültek az igazgatósághoz. Az első végzett szaktechnikusok között szerepel Köblös Béla szarvasi szakaszmérnök, ott végezte tanulmányait Habóczky Sándor vízrendezési osztályvezető, Nagy Mihály gyulai szakaszmérnök, Várkonyi Kálmán árvízvédelmi osztályvezető, Kiss Attila vízrajzi osztályvezető, és még igen sokan. A nappali és levelező oktatás mellett szakmérnöki képzés is van. Vezetői megbeszélést tartottunk 2022. szeptember 22-én a Tájvízházban.

Az ülés előtt megtekintettük a Baráti Kör tagjainak a Tájvízház idő-

szaki kiállításán szereplő műveit, ezúton is gratulálunk Nótárosné Erzsikének és Marosán Rózsikának alkotásaikhoz. Az összejövetelel jelen volt Pozsárné Kaczkó Zita vízügyi összekötő, akivel egyeztettük a közös feladatokat, a honlap, készülő kiadvány, értéktár és fotódigitalizálás ügyekben. Most a „Vizeink és halaink” kiadványhoz készülő anyagban működünk közre.

Megbeszéltük további terveinket, a már hagyományos őszi-téli Bodoki-sírgondozás, halottak napi megemlékezés, Bodoki-emléktábla koszorúzás, neves évfordulók jelzése

mellett úgy gondoltuk, folytassuk „home-office”-ban a vízügyi életrajz-gyűjtést, melynek a "Ki kicsoda a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóságnál 1953-2023" munka címet adnánk, s melyhez egy széleskörű gyűjtőmunkával kezdenénk, ami a 13 éve indult munkák folytatása. Eddigi eredmény a vezetőkről készült kiadvány, melyben 22 életrajz szerepel. Ehhez a munkához a későbbiekben tagjainkon felül minden aktív és nyugdíjas vízügyi segítését is szeretnénk kérni!

Czakóné Czédli Jolán

SZÍNES

Sportosan telt a Nemzetközi Duna Nap

A Tisztántúli Vízügyi Igazgatóság szervezésében, július 1-jén Berettyóújfaluban ünnepeltük a Nemzetközi Duna Napot. Az egésznapos rendezvényen az Országos Vízügyi Főigazgatóság mellett az ország valamennyi vízügyi igazgatósága részt vett. Immár hagyományosan a nap folyamán sportversenyek zajlottak, ahol a vízügyi igazgatóságok négy sportágban mérettethették meg magukat. Futball-, strandröplabda-, kosárlabda bajnokságon és horgászversenyen vehettek részt kollégáink, e mellett minden vízügy a főzőversenyre is nevezhetett, melynek igen kiváló eredményét a sok jóllakott vízügyi jelezte. Főzőcsapatunk Stroganoff-bélszínt és vaddisznópörköltet készített, melyek annyira jól sikerültek, hogy a szomszédos csapatok is hozzánk jöttek egy kis kóstolóért.

Tikkasztó hőségben, a majd 40 °C-ot elérő hőmérsékletben hatalmas kihívás volt kollégáink számára a versenyeken való részvétel, az égiek némi felhőt ugyan küldtek felénk, de így sem volt egyszerű teljesíteni a vállalt feladatokat. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy képzeljük csak például a főzőcsapat helyébe magunkat, akik a forró bográcsok mellett álltak!

Igazgatóságunk minden versenyszámban képviseltette magát, és remek eredményekkel zárta a napot, röplabda és kosárlabda csapatunk bronzéremmel térhetett haza. Versenyző kollégáinknak szívből gratulálunk!

Folytatás a 27. oldalon →

A sportversenyek után szuper koncertek következtek, a vízügyesekből álló Heavy Gátör Matiné Band zenekar óriási hangulatot hozott, nagyon büszkék vagyunk rá, hogy a vízügynek ilyen remek zenekara van. Ezt a TNT koncertje csak fokozta, sok száz vízügyes énekelt együtt velük a Morotva Ligetben. Köszönjük a szervezőknek a kiváló programot, az élményekkel teli napot, nagy örömeinkre szolgált, hogy együtt tölthettük a Duna Napot.

Pozsárné Kaczkó Zita

Rekordszámú alkotó kiállítóházunkban

A nyár különleges kiállításokat és rekordszámú alkotót hozott a Tájvízházba, melyet nagy örömmel fogadtunk.

Július 14-én nyitottuk a "Ketten egy úton" című kiállítást a Tájvízházban. Győri Lajos faműves régi jó barátunk, a Tájvízház tiszteletbeli tagja, 2015-ben már volt kiállítása nálunk, ekkor ba-

ráság szövődött közöttünk, szinte minden új időszaki tárlatunkat figyelemmel kíséri. Nagy örömmel köszöntöttük Őt ismét kiállítóként a házban, és még nagyobb öröm volt számunkra, hogy párja Mecseri Cecília népművész gyönyörű hímzéseit is bemutatthattuk. Mint ahogy a kiállítás címe is sugallja, 2020 óta járnak Ők közös úton, egyre több alkotásukban találkozik

a faművesség a hímzéssel, közös alkotást létrehozva. Megtisztelő számunkra, hogy ez az út keresztezte a Tájvízházat is. A megnyitó ünnepi hangulatáról Tóth Márton András gondoskodott, fantasztikus harmonikajátékát vastappsal díjazta a közönség, a kiállítást Széll János etnográfus nyitotta meg, kedves szavakkal mutatta be a kö-

Folytatás a 28. oldalon →

zönségnek az alkotókat és az alkotásokat egyaránt.

Ez az időszaki kiállítás a maga igényességével kivívta látogatóink csodálatát és elismerését. Mindkét alkotót a már-már mérnöki pontosságon és részletekbe menő aprólékosságon túl a funkcionalitás is jellemzi. Voltaképpen ez kézenfekvő, hiszen amit ma népművészetnek nevezünk, az nemrég még meg- és átélt valóság volt eleink számára. Két-három generációval korábban a fából készült eszközök és textíliára hímzett motívumok nem kimondottan idegen szemek gyönyörködtetésére készültek. Az ember vele született sajátossága a jóra és a szépre való vágyódás és törekvés. Mindaz, amit őseink használtak, lenyomatai voltak saját személyiségüknek és az őket ért hatásoknak. Használati tárgyakat kidíszítették és ettől váltak egyedivé. Mindeközben az alkotás feloldást jelentett, megnyugvást hozott számukra. Ezért sem voltak lelki problémáik, mert örömet-bánatukat belevitték egy-egy alkotásba, ami egy másik dimenzióban való megoldást jelentett. Vélhetően sokakat elgondolkodtathatott látva eme mesteri kézműves portékákat, mennyire szegényes a mai átlagember élete a tucattermékek és sorozattárgyak között. Akadtak olyan érdeklődők is, akik kifejezetten ezen tárlat miatt keresték fel a Tájvízházat, valamelyik hírcsatornán keresztül értesülve róla. Továbbá bízunk abban, hogy voltak szép számmal olyanok is, akik megerősítést nyertek vagy inspirációt a hagyományok továbbvitelére és méltó megőrzésére. A tárlatot augusztus végéig tekinthették meg az érdeklődők.

Szeptember 1-jén nyitottuk *"Fények, árnyékok, impressziók"* címmel a József Dezső Alkotótábor Egyesület kiállítását a Tájvízházban. Az egyesület 17 tagjának 66 festménye volt látható szeptember végéig bemutatóházunkban. A kiállítást Holecz Magdolna a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság gazdasági igazgatóhelyettese nyitotta meg, aki elmondta, hogy az egyesület a jövő évben ünnepli megalakulásának 15. évfordulóját, és hogy ezen alkalommal az alkotótábor szinte

A Ketten egy úton kiállítás megnyitója az alkotókkal

Tóth Márton harmonikajátéka elvarázsolta a közönséget

A Fények, árnyékok, impressziók kiállítás megnyitóján a Tájvízház kulcsának átadása

Folytatás a 29. oldalon →

minden tagja bemutatkozik, jelzi azt, hogy tevékeny éveket tudhatnak maguk mögött. Az ember élete minden szakaszában vágyik a szépre, a különlegesre, a megnyugtatóra. Az egyesület tagjai az alkotás során rengeteg pozitív élményt élnek át, azonban ők nem elégszenek meg ennyivel, gondolkodnak ránk, fáradságot nem kímélve összeállítanak egy tárlatot, kellemes órákat szerezve ezzel sokunk számára – emelte ki. Városunkban több helyszínen volt már kiállítása az egyesületnek, de ilyen magas alkotói részvételt még sosem értek el, amely külön megtiszteltetés bemutatóházunknak.

Az egyesület 17 tagja állított ki időszakos kiállítási tereinkben

A kiállításon Arató Ilona, Borbély Mária, Hortobágyiné Benkő Jolán, Kondorosiné Ökrös Julianna, Marosán Róza, Nótáros Mihályné, Ócsai László, Orestyákné Buka Mária, Papp Mária, Pekár Edit, Dr. Stein Tamásné, Sütő Jánosné, Szabó Anna, Szabó Csilla, Szabó József,

Török Erzsébet, Ungváriné Spiegel Julianna festményeiben gyönyörködhettünk az időszakos kiállítási teremben és az emeleti kiállító részen.

A rendezvényen a Szívhangoló

együttműködésével a hallgatóság fülét kellemes dallamokkal és Puskás Zsófia mondott verset.

Pozsárné Kaczkó Zita
Péli Tibor

HIDROMETEOROLÓGIA

Hidrometeorológia

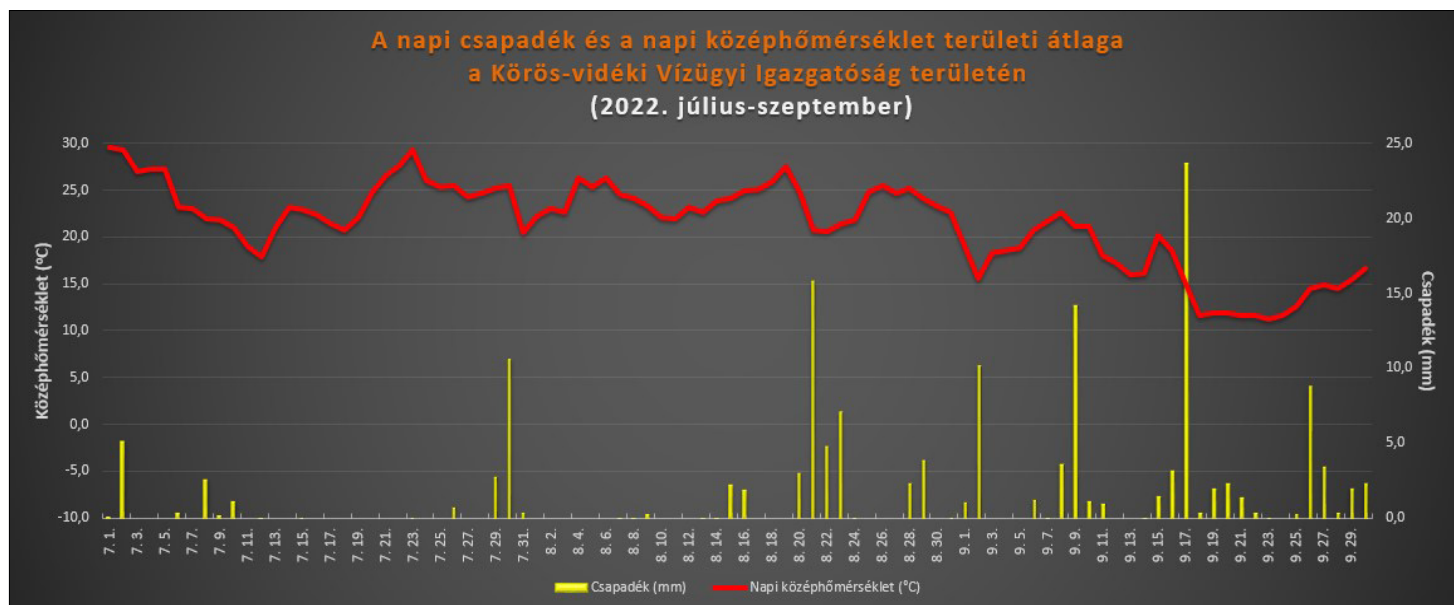
A hőmérséklet, a csapadék és a talajvíz alakulása a 2022. július-szeptember időszakban

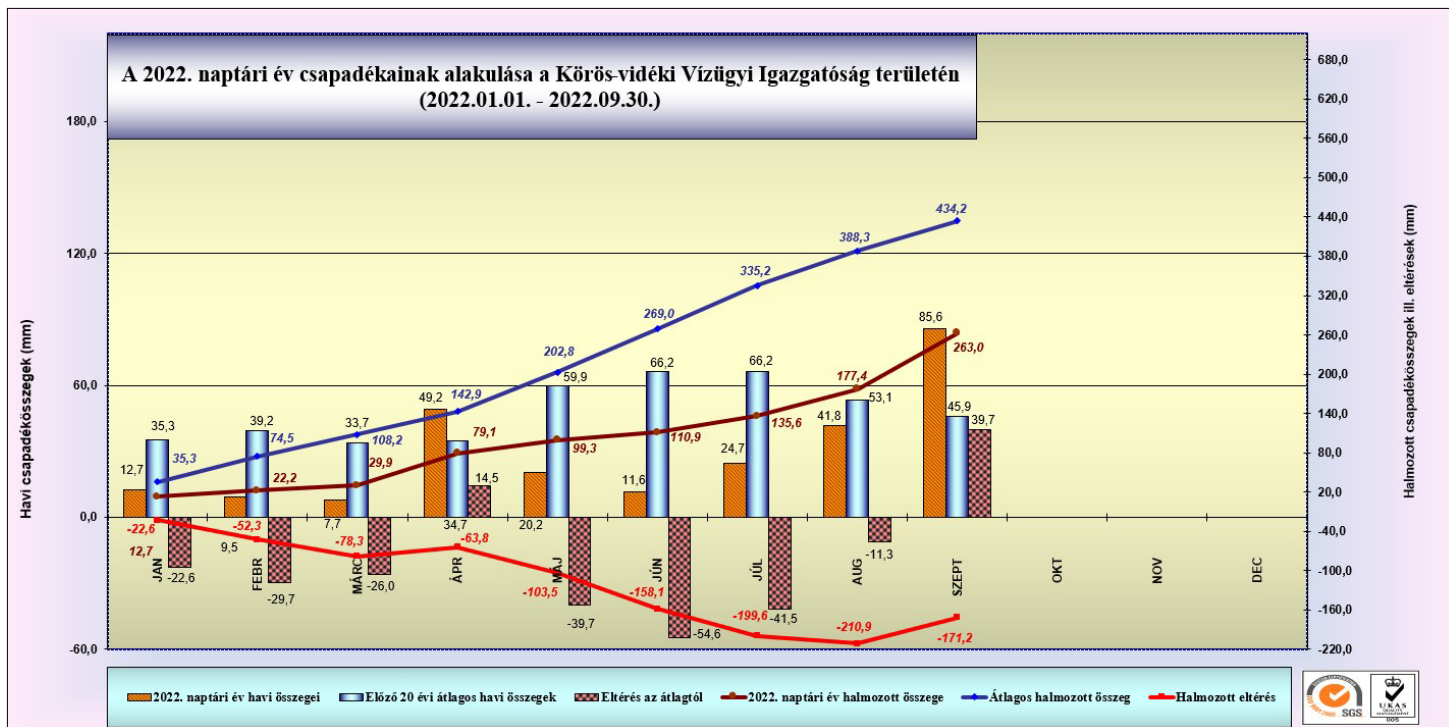
2022 harmadik negyedéve léghőmérsékleti szempontból érdekes ségekkel tarkított időszak volt, melyből kettő különösen figyelemre méltó: a nyári hónapokban ismert volt a rendkívül meleg és súlyosan aszályos időjárás, de az ezt követő szeptember meghozta a csapadék mellé a hirtelen és gyors lehűlést is, gyakorlatilag minimális átmenettel. Ezzel a két tényezővel nagy vonalakban leírható

lenne a három hónap éghajlati viszonya, de ha közelebbről vizsgáljuk a történéseket, nyilván ennél többről van szó. Az első két hónapban rendkívüli, időnként elviselhetetlen meleg volt, melyet jól jellemez, hogy július és augusztus hónapokban is 19-19 alkalommal volt ún. „hőségnap”, amikor 30 °C vagy afelett volt a napi maximumok átlaga. Nem meglepő módon a napi átlagok sem igen süllyed-

tek 20 °C vagy az alá ekkortájt, ráadásul egy alkalommal július 1-jén majdnem 30 °C-os napi átlagértéket (29,5 °C) produkált az időjárás. Mindezekkel szemben a szeptember gyors és hirtelen lehűlést hozott. Az augusztus végi esőzésekből még nem feltétlen következne mindez, de a szeptemberi nedves időjárás gyorsan, szinte azonnal „lehűtötte a kedé-

Folytatás a 30. oldalon →

lyeket”. Míg a nyári hónapok 21-22 °C-os napi átlagokat hoztak, addig a szeptember 20 °C alatti napi átlagokkal indított, mely a hónap végére tovább hűtötte a klímát.

Ez a fentebb jellemzett kettősség a hónapokat számszerűsítve látható legjobban. A július a maga 24,1 °C-os, illetve az augusztus a 23,9 °C-os átlaghőjével egyértelműen melegebb volt a kapcsolódó sokéves értéknél (előbbinél: 23,2 °C, utóbbinál: 22,9 °C). Szeptemberben viszont a megszokottól nagyobb mértékű lehűlés történt, a havi 16,3 °C-os érték 1,3 °C-kal volt alacsonyabb a megszokott 17,6 °C-nál.

A napi átlagoknál július 1-je végzett az élen 29,5 °C-kal, míg a negyedév leghidegebb napja 11,3 °C-os átlagot produkált. A szélsőértékek versenyében 42 °C volt a legnagyobb (napi maximum), ezt

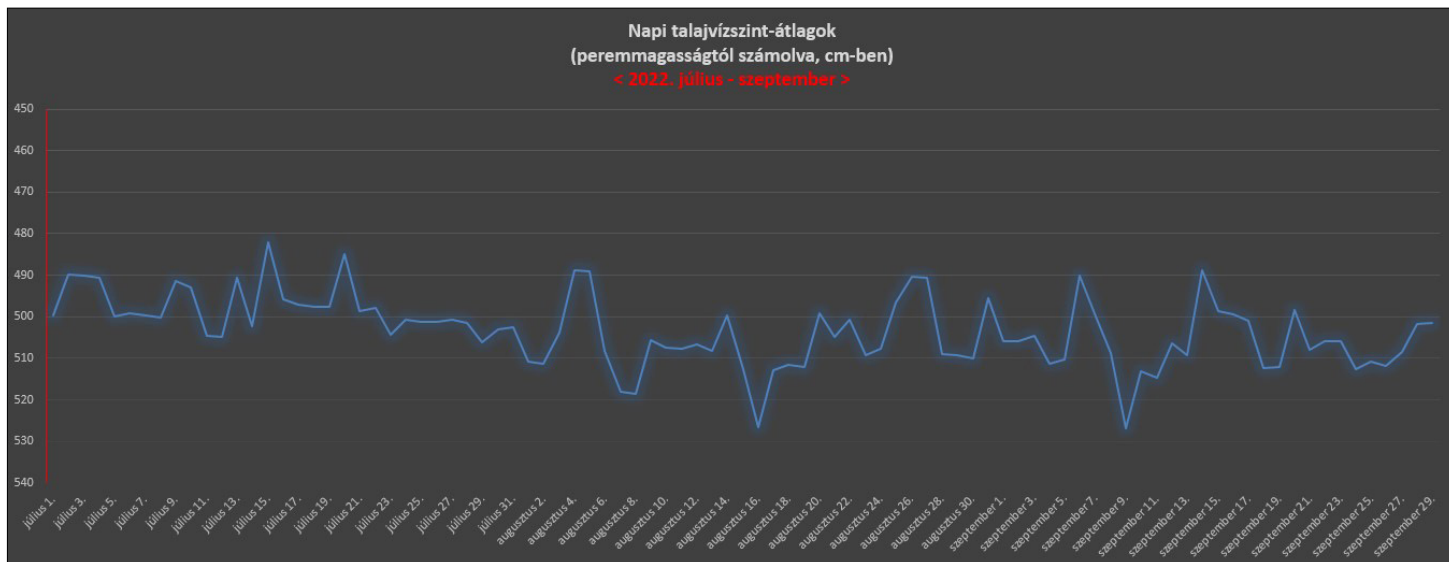
Eleken és Méhkeréken mérték július hónap során. A leghűvösebbet (napi minimum) pedig ugyanitt, valamint Kisörvetőn mérték mindössze 5 °C-kal, mely a szeptember hónap „terméke”.

2022 harmadik negyedévében bekövetkezett a gyökeres fordulat a csapadékviszonyokban. Bár július és augusztus után még kevesebb megalapozottsága lett volna ennek a megállapításnak, de a szeptember meghozta azt a csapadékmennyiséget, amelyhez hasonlóra a nyári hónapokban is nagy szükség lett volna az aszály elkerülése végett. Ahogy a diagramon is könnyen kivehető, a negyedév csapadékszempontból két részre osztható: az első felében javában tombolt a történelmi aszály, mely a negyedév felénél valamivel tovább tartott és több alkalommal

okozott hetekig tartó csapadékmentes időszakot, azonban a második felében, egészen pontosan augusztus vége felé megérkezett a várva várt eső, mely szeptember derekától kezdve érte el a csúcspontját. Ám mindezen tények fényében hiába hozott az ősz eleje nagymértékű csapadékot, az éves összeg (263 mm) jelenlegi állása mellett így sem mehetünk el negatív észrevétel nélkül, hiszen ez utóbbi szám szeptember 30-ával bezárólag még így is 171,2 mm-es hiányt mutat a sokévből megszokott 434,2 mm-hez képest.

A negyedév hónapokra lebontva: júliusban a tomboló csapadékhiány következtében 24,7 mm-es havi átlag született, mely a kapcsolódó sokévihez (66,2 mm) képest jókora eltérés, az augusztus már egy fokkal jobban alakult,

Folytatás a 31. oldalon →

ekkor 41,8 mm-en zárt a hónap a sokéves 53,1 mm-hez képest, míg a szeptember (85,6 mm) majdnem a duplája volt a hónapban megszokott sokévi (45,9 mm) értéknek.

Bármennyire is csapadékos volt azonban a szeptember, az egy nap alatt lehullott legtöbb csapadékot augusztusban kell keresni: e hónap 21-én Sebesfok állomáson 74,6 mm-t mértek. Emellett viszont megemlítendő az Eleken, illetve Nagykamaráson leesett mennyiség is, mindkét helyen 50 mm-t mértek szeptember 9-én.

A halmozott mennyiségek tekintetében a szeptember folyamán kiemelkedő, 139,4 mm havi összeget produkáló Körösszakál állomás vezeti az idei évet az eddig lehullott 362,7 mm-es éves összegével Sebesfok (329,4 mm) és Mezőgyán (327,5 mm) előtt.

A negyedév csapadékhelyzetét elemezve pedig általánosságban elmondható, hogy ha a hátralevő utolsó negyedév a szeptemberihez hasonló viszonyokat produkál, akkor van esély némiképp csökkenteni, vagy akár kiegyenlíteni az idei évben, főleg a nyáron történeteket, ellenkező esetben még a

tavalyinál is rosszabb évet zár az igazgatóság területe.

2022 harmadik negyedéből változatos kilengésű, de összességében csökkenő tendencia olvasható ki a talajvízszintek tekintetében. A nyári hónapokra (július, augusztus) rányomta a bélyegét az aszály miatti csapadékszegény időjárás, így a talajban lévő víz mennyisége is jelentősebb csökkenésnek indult az utánpótlás jelentős megcsappanásával. Ez a csökkenés lelassult, sőt némiképp emelkedésbe is fordult szeptember hónap végén, melyben nagy szerepe volt a havi esőzéseknek.

Júliusban a havi érték 495 cm-es mélységben volt (peremmagasságtól számítva), mely a három vizsgált hónap közül a legmagasabb, de a tendenciavonal alapján a hónapban lassú csökkenés volt tapasztalható. A hónapban legalacsonyabban 506 cm-en, legmagasabban pedig 482 cm-en volt a talajvíztükör 29-én.

Augusztusban még ennél is mélyebb havi átlagot mértek az igazgatóság területén, hiszen ebben a hónapban 516 cm volt ez a szám, mellyel újabb mélységekbe sülly-

lyedt havi szinten a talajvíz szintje. A hónap végi esőzések némiképp megindították a havi átlag alakulását felfelé alig észrevehetően. A napi átlagok alapján legalacsonyabban 527 cm-rel hónap 16-án, legmagasabban pedig 489 cm-rel hónap 4-én és 5-én volt a víztükör szintje.

Szeptemberben bár újabb zuhanás következett be a hónap felénél, de a havi csapadékmennyiség hatása már jelentkezett annyira, hogy a hónap vége felé újfent lassú emelkedés következett be. A havi átlag e hónapban 510 cm volt. A napi átlagok legalacsonyabb és legmagasabb értéke megegyezett az augusztusi számokkal, előbbit szeptember 9-én, utóbbit szeptember 14-én mérték.

A konklúzió az előbbi mondatok fényében pedig nem más, mint-hogy bár biztató jel a csapadékos szeptember a talajvíz alakulásának javulására, de ehhez több ilyen hónapra lenne szükség, hogy komolyabban felkússzon a víztükör szintje a korábban megszokott 350-450 cm-es tartományba.

Kiss Kornél

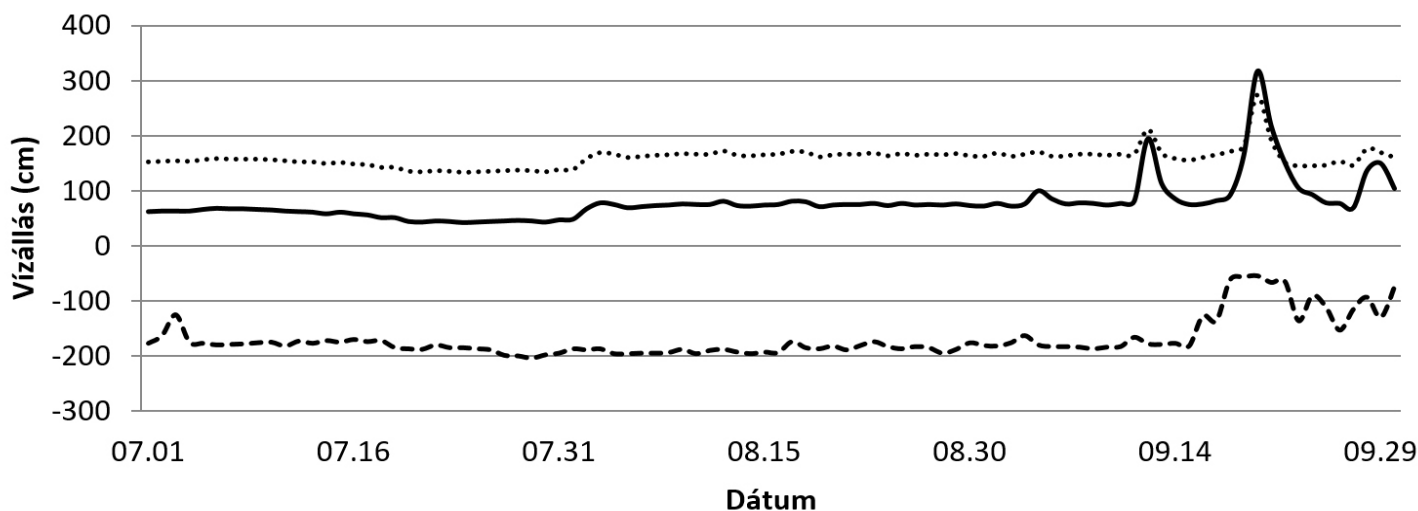
HIDROLÓGIA

Hidrológia

Folyóink vízjárása július-szeptember hónapokban

Vízállás idősor

2022.07.01-09.30.

— Fekete-Körös, Ant

..... Fehér-Körös, Gyula

- - - - Sebes-Körös, Körösszakál

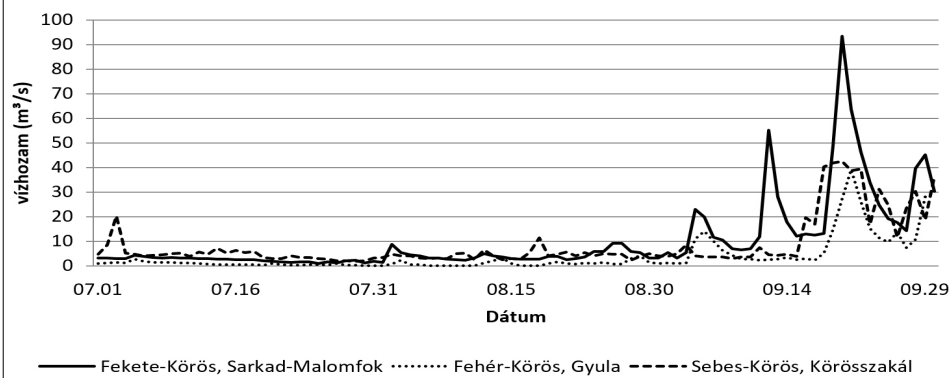
A Körösökön a július-augusztusi időszakban duzzasztott állapotok uralkodtak, szeptember második felében kismértékű emelkedés volt észlelhető. A duzzasztók folyamatos üzemeltetésével a nyári vízszinttartás valósult meg, ami ez évben az aszály miatt kiemelten fontos volt, hiszen a duzzasztók által tudtuk biztosítani a mezőgazdaság számára az öntözővizet.

A határon túlról érkező vízmenyiségek az időszak első felében jelentősen nem változtak, majd a vízgyűjtő területen lehulló nagyobb mértékű csapadékkal párhuzamosan egyre inkább növekedni kezdett folyóink vízhozama. A vízkészlet növelése érdekében folytatódott a tiszai víz betáplálása a Körös-rendszerbe. A betáplálás a III. negyedévben 4 ágon keresztül történt folyamatosan. A Keleti-főcsatornán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, valamint a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán keresztül Ágotánál, a Nagykunsági-főcsatornán Ócsődnél, illetve Túrkevénnél. Az időszak nagy részében a tiszai vízátvétel határozta meg folyóink vízhozamát.

Kukla Zsombor

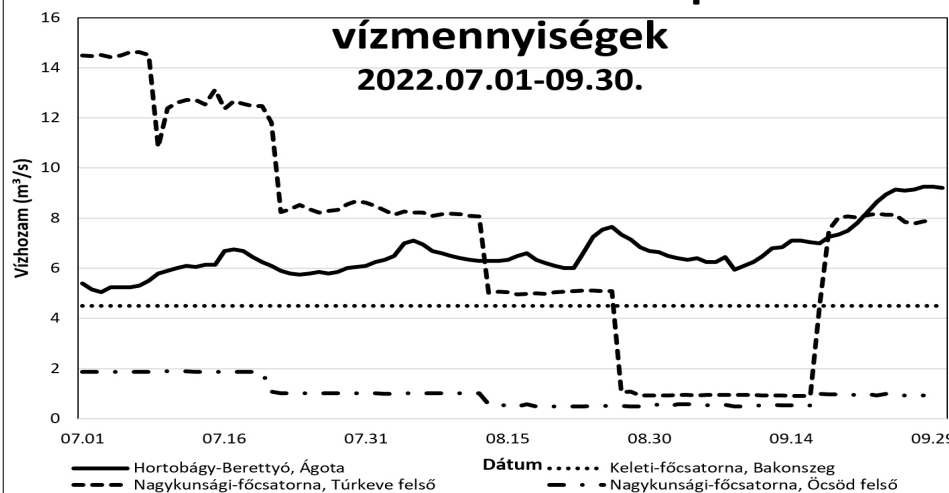
Vízhozam idősor

2022.07.01-09.30.

Körös rendszerbe betáplált vízmennyiségek

2022.07.01-09.30.

Hortobágy-Berettyó-főcsatorna az Árvízkapuval és a Hármaz-zsilippel

KÖRÖS-VIDÉKI

hírlevél hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével hírlével

Kiadó: **Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság.**
 Felelős kiadó: **Szabó János igazgató**
 Szerkesztőbizottság vezetője: **Lúczy Gergely műszaki igazgatóhelyettes**
 Tagjai: **Pozsárné Kaczkó Zita, Medve Vivien, Faulháber Márton, Jobbágy Zoltán, Bujdosó Szabolcs, Budás Péter**

Cím: **5700 Gyula, Városház utca 26.**
 Tel.: **66/526-400***
 E-mail: **kovizig@kovizig.hu**
 Honlap: **www.kovizig.hu**
Megjelenik negyedévente elektronikus formában.